

AKSANA

www.aksandergisi.8m.net

Kültür-Sanat-Edebiyat Dergisi Yıl :3 Sayı : 7 Şubat 2002 Fiyatı : 1.500.000 TL.

Yılmaz Odabaşı

Muhsin Kızılkaya

Mıgırdiç Margosyan

Ihsan Fikret Biçici

Adnan Satıcı

Selim Temo

Nurullah Kaya

Rüstem Erdem

Mahmut Koyuncu

Osman Çokur

Gökhan Deniz

Sevil Mungan

Muharrem Erbey

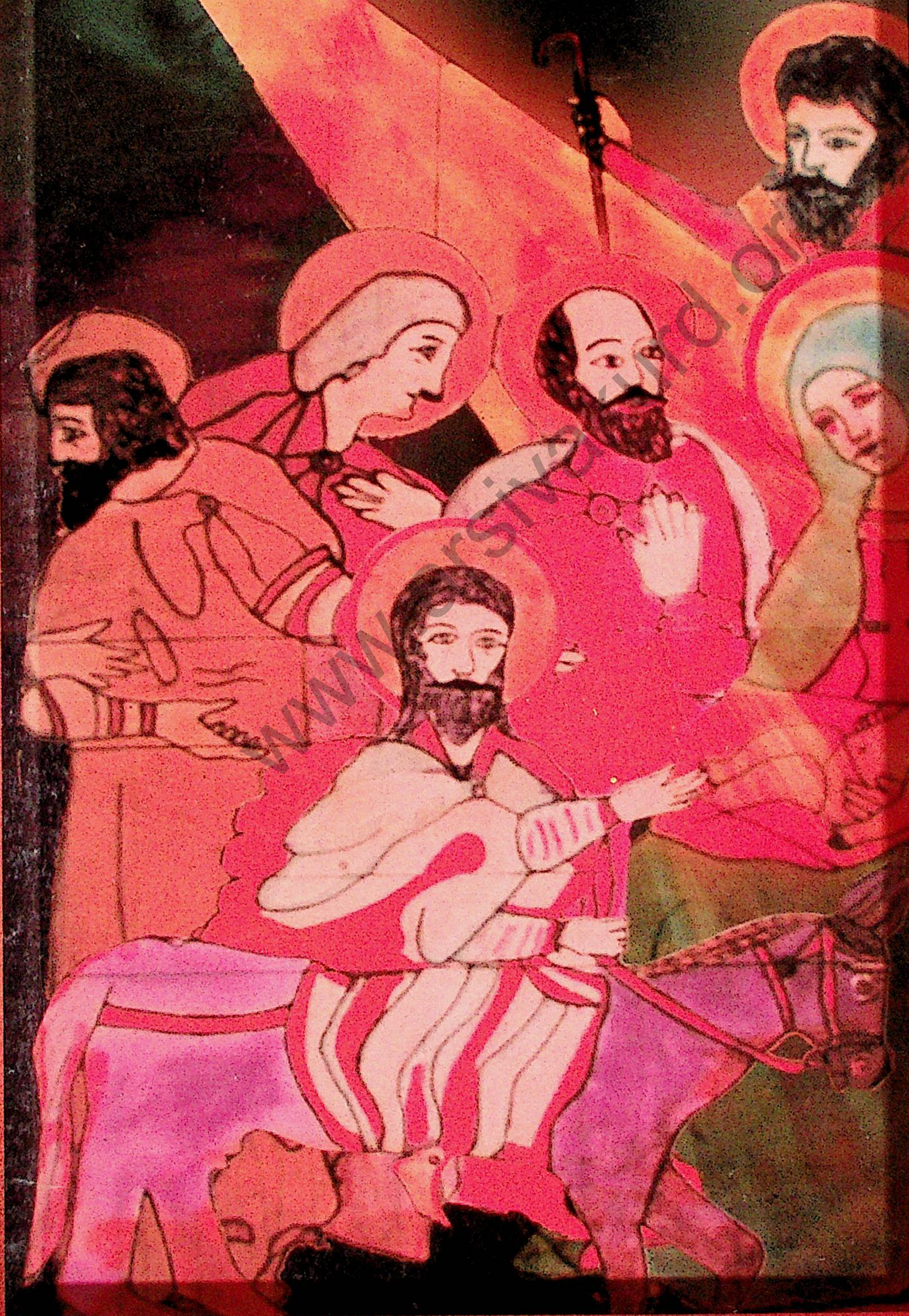
Remzan Temiz

Azad Ziya EREN

Aytekin Karaçoban

Reha Yünlüel

Süleyman Müfit

AKSAN

KÜLTÜR-SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ

Yıl : 3 Sayı : 7 ● Şubat 2002

İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü :

Nurullah KAYA

Genel Yayın Yönetmeni :

Rüstem ERDEM

Sanat Danışmanı :

Sevda ÖZBEK KAYA

Yazı Kurulu :

İhsan Fikret BİÇİCİ, Şeymus DİKEN,

Mahmut KOYUNCU, Rüstem ERDEM,

Sevda ÖZBEK KAYA, Nurullah KAYA

Yönetim ve Yazışma Adresi :

Ekinciler Cad. Kışla Sok. Benek Apt. Kat: 1 No: 4

OFİS / DİYARBAKIR

Tel :

0 535 669 92 29 (Geçici)

web :

www.aksandergisi.8m.net

e-mail :

aksandergisi@yahoo.com

Dizgi - Redaksiyon :

AKSAN

Baskı - Mizanpaj - Crafik :

Asur Ajans 0.412. 223 86 94

0.412. 223 86 94 www.asurgrafik.8m.com

Abone, Reklam ve Halkla İlişkiler :

Süleyman ARAS

0.412.2284002

Posta Çeki Hesabı Nurullah KAYA Adına :

127 50 70 - DİYARBAKIR

Merhaba !

Elbette ki, kolay iş değil dergi çıkarmak; ama zor da değil. Dergilerin illâ ki bir sancısının olması gerekiyorsa da, hemen söyleyelim, bizi sancıtan bir şeyler hep vardı.

Yıllardır büyüttüğümüz bellek, artık sırtımızda bir kamburdu. Ne kadar yük atılsa o kadar kolay kurtulacaktı gemi, hayat denen bu dalgalı, zaman zaman fırtınalı denizden. Yazıyorduk, yazıyordunuz; öyleyse buluşmalıydık, paylaşmalıydık bu yükü.

Yaşadığımız coğrafya ve değişmeyen bu iklim, zaman içinde bizi kendimizi ifade etmede farklı çıkış noktalarıyla, farklı çıkış yöntemleri geliştirmeye zorluyordu. Bu bir çeşit direnç olmalıydı. Ama güçsüzdü. Öyle ki, bir çok dergi girişimi daha rengini, tadını, kokusunu bulamadan; hatta var olanın farkına varana dek yitip gidiyordu. Hep yazık oluyordu... Çünkü işin sadece kolay yollarını biliyorduk. Zor'da sırandık, elendik...

Dicle kıyısının esmer çocuklarının, ezelden beri kendi ten rengine uyan bir "aksan"ı dillerine doladıkları. Şarkılarında, şiirlerinde hep geçen bir kent ismiydi...

Nereye gitsek yabancıydık ve bizi herkes tanıyordu aksanımızdan. Size bir "mektup" yollamak istiyorduk. Dergimizin adı "mektup" olacaktı ilkin. "Kötü niyetli postacılar, mektuplarımıza elleriyle dokunup kirletecek" diye düşündük. "Hata" yapmaktan korkmuyorduk, yine de bile bile hata yapmak da istemiyorduk. İllâ ki, bizi de yansıtmalıydı dergimizin ismi. Tıpkı aksanımız gibi her dilden farklı olmalıydı. Öyle olsun istiyorduk.

Uzun bir ön çalışmanın ürünüdür "aksan", hatta batan bir geminin (Çorba Dergisi'nin) yeniden su yüzüne çıkarılan ve onarılan gövdesidir: Onarılamayan yerleri vardır, eksik kalan yerleri vardır, farkındadır, yaralıdır, sancılıdır ve çıkmakta haklıdır!

Editör

e-mail: aksandergisi@yahoo.com

İ Ç İ N D E K İ L E R

Yılmaz ODABAŞI
Gözlerin Gök-
Yüzünde Bir Dolunay

4

Mıgırdiç MARGOSYAN
Şorba

6

İhsan Fikret BİÇİCİ
Biberin Acılaşan Şiiri

7

Adnan SATICI
Ayrılmalıyız Artık

8

Nurullah Kaya
Muhsin KIZILKAYA ile Söyleşi

11

Rüstem ERDEM
Ocak Kendini Asıyor

14

Mahmut KOYUNCU
Kılıç Balığı

15

Nurullah KAYA
İntihar Fiyaskolarına Mazeretler 1: Oyun

20

Remzan TEMİZ
Bir Yazar ve İntiharı

21

Azad Ziya EREN
Kış Demleri

24

Osman ÇOKUR
Kaçış

28

Aytekin KARAÇOBAN
Kente Dönüş Düşü

31

Sevil MÜNGAN
Yokluğun Tapınakları

32

Reha YÜNLÜEL
Papağan

33

Muharrem ERBEY
Gulo, Zerguz, Bağbozumu

34

Sanat Servisi

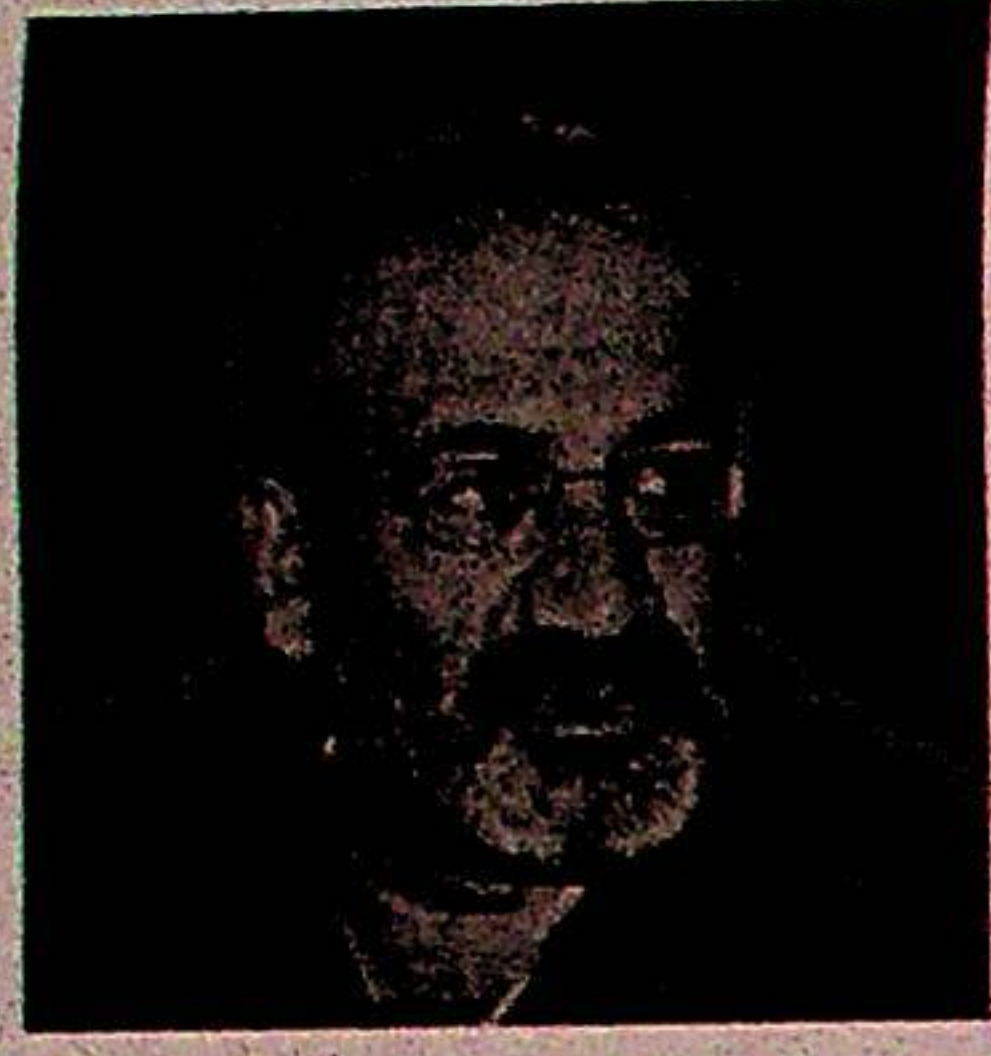
"Memleketimden İnsan Manzaraları"

35

Süleyman Müfit
Ayraç

36

● Yılmaz ODABAŞI

gözlerin gök-
yüzünde bir dolunay

diyelim ki sessiz gecede poyraz
sis çökmüş o heybetli dağlara
yurdun da kar altında, gözlerin gök-
yüzünde bir dolunay

diyelim ki sınımışın uzaklığın ihanetini
seslere çarpmış sesin
de ulaşmamış hiçbir yere nefesin

diyelim ki şarabın dökülmüş, suların kesik
bu hayat seni bir oyuncak sanıyor

diyelim ki sana çıldırmak yasak, sana ağlamak
yasak, yarın yasak, düşlerin yasak sana

diyelim ki üşüyorsun kısacık bir ömrün
sığınağında
bir çay bile ısmarlamıyor hayat

diyelim ki lekesiz hiçbir şey kalmamış artık
sis çökmüş güvendiğin dağlara

gözlerin gök-
yüzünde bir dolunay

kederli bir süvari ol
orda! sen orda
bıkma atını mahmuzlamaktan
bıkma bu puştlar panayırında
berrak nehirler aramaktan

yaslı bir kışa rehin düşse de günler
kalbindeki tomurcuğu bahara büyüt
o tomurcuk düşlerinin yağmuruyla ıslansın
çünkü senin de bir tomurcuğun varsa insansın

o tomurcuklar ki bahçedir bir gün insanlığa güllerden
hep ilenç mi! sevinçler de devşirmeli bu ayaz mevsimlerden

çünkü her insan bir limandır başucunda tekneler
herkesin hüznü kocaman, aşkları dalgın

kimi kesik, kanıyor şahdamarından
kimi kendi bozgununda yetim dervişan
kimi aşklarıyla, düşleriyle perişan

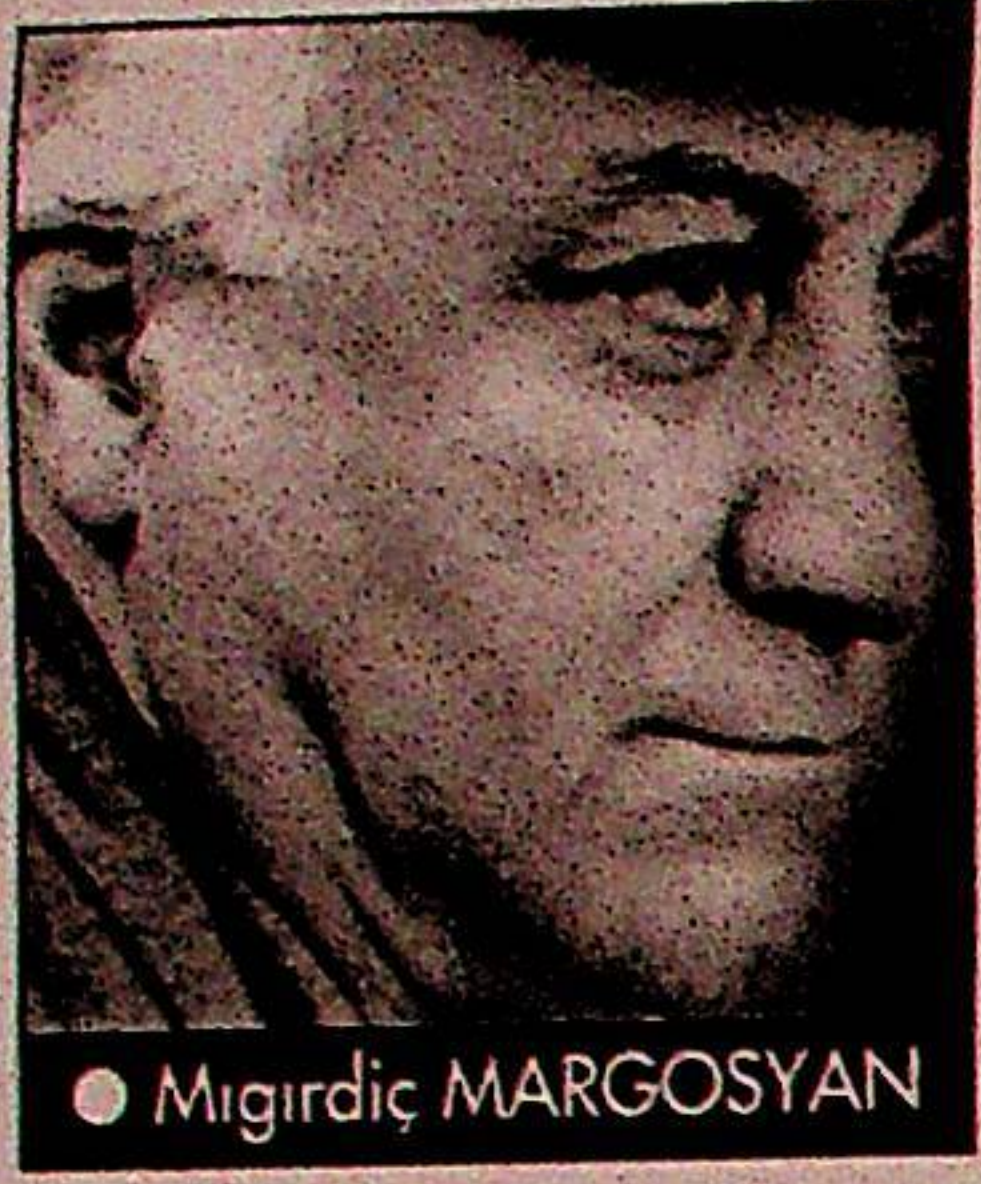
yamalı yerlerinden kanıyor hayat
tutunduğun yerlerinden soluyor hayat

bu yüzden salıver düşlerini kendi uğruna yansın
salıver düşlerini ateşlere abansın

tutunduğun yerlerinden solarken hayat
bıkma atını mahmuzlamaktan
bıkma sendeki insan için
derin uçurumlar arşınlamaktan

yaslı bir kışa rehin düşse de günler
bir gün rüzgar esecektir suların serinliğinden
bir gün kırlangıçlar geçecektir göğün genişliğinden

yaslı bir kışa rehin düşse de günler
kalbindeki tomurcuğu bahara büyüt
o tomurcuk düşlerinin yağmuruyla ıslansın
çünkü senin de bir ütopyan varsa insansın...

● Migirdiç MARGOSYAN

Vee her daim
her yerde
burnumda tüten
"hasret"iyle
Diyarbakir'i
yaşadım bir
daha yeni
baştan...
"Küçe"lerinde,
örtme
altlarında,
"beradayı,
beradayı"
dolaştım...

şorba

Uzun zamandan beri sesini duymadığım şair dostum İhsan Biçici telefonla arayıp "Çorba" diye bir dergi çıkardıklarını söyleyip, benim de hiç olmazsa bir yazıyla katkı sunmamı istediğinde, doğrusunu söylemek gerekirse, öncelikle, son zamanlarda giderek daha az duyan kulağımın beni yanılttığını düşünerek "Anlamadım, mecmuanın adı ne?" diye sorup, ardından da "Evet, evet dergimizin adı 'Çorba'dır" yanıtını alınca İhsan Biçici'ye dedim ki:

"Uyy iki gözüm canım kardaşım, benim möhterem hemşerim di hele söle bağhayım hangi kazan, hangi tencere, hangi 'kuşğhana'da nasıl bi 'Şorba' kaynatırsız? Bu 'Şorba'nın dadı, lezzeti eceba nasıldır? Bari sevabıza bahan da bu 'Şorba'dan bir kâse, bi 'kırtık' gönderin; gönderin ki, önceleri 'tırıs' şimdi de 'dörtal' giden 'Gävurın Döli Enflasyon Cınavuri'nin karşısında hiç olmazsa bu vesileyle sayezde bir tas sığağ şorba içip karnımı doyurayım. Sora da doğridan doğriya Gavur Mehlesi'ne, Hançepek'e gidip, Surp Giragos Kilisesi'nin yağhılmış, viran olmuş 'ğhıraba'larının bi köşesinde Türk, Kürt, Ermeni, Süryani, Keldani, Yahudi tüm ölümlerimizin ruhüne fatihe oğhuyup mum yağhayım..."

Benim iki gözü iki çeşme çorba dilendiğimi gören gönlü zengin, derviş dostum tabii ki benden bir tas çorbayı esirgemeyecekti... Hele hele adıyla sanıyla ünlü kilisenin geride kalan harabeleri arasında gezinip tüm ölümlerin ruhu için dua edeceğimi duyunca...

Nitekim birkaç gün sonra Diyarbakır'dan yola çıkmış, üzerindeki buğusuyla belki biraz reyhan, biraz kekik, biraz kişniş, biraz sumak, biraz nane kokan bir tas, bir "uskura" dolusu çorbayı getiren postacının hemen ardından sofraya bezinin ortasındaki bakır sininin etrafında yere bağdaş kurup iştahla kaşıklamaya daldığım Çorba'nın her kaşığında ayrı bir tat, ayrı bir lezzet, ayrı bir hazla mest oldum Allahvekil...

Vee her daim her yerde burnumda tüten "hasret"iyle Diyarbakir'i yaşadım bir daha yeni baştan...

"Küçe"lerinde, örtme altlarında, "beradayı, beradayı" dolaştım...

Ellerimi havuz yapıp sayısız "kastal"larından kana kana Hemrevat suyu ya da Dağkapısı'nda, Melik Ahmet'te, Balıkçılar Başı'nda delikli yüz paraya "otuz iki dişe keman çaldı-

ran" buz gibi "cemidiye" meyankökü şerbeti içtim... Ben-u Sen Bahçeleri'nde çatallastığımle "dutkanı" avladım... Janet"gil" in "hevşinde" ağaçtan ekşi, mayhoş "karahübür" dutları koparıp yerken elim yüzüm mosmor olunca aynen "keşmer"e döndüm... "Murat gilin damından hopliyamadım liralırım tökildi top-liyamadım" türküsünü "çıgırıp" bodur nar ağacının dallarında çatlamış kan kırmızısı narlara göz kırptım... Yoğurt Pazarı'nda "şerti bıçağ" satılan iri bir karpuzu "zebeşi", sarı, kokulu bir kavunu "petteğ"i ya da bir "sıtıl" dolusu kaymaklı yoğurdun yanı sıra koltuğumun altına sıkıştırduğum iki "çakıl" ekmekle evimizin yolunu tutarken Dört Ayaklı Minare'de akşam ezanı okuyan müezzinin sesiyle kulaklarım cınladı... Sokağımızda, "küçe" mizde arkadaşlarımla "ana ana", "kortik", "ğar", "çır" oynadım, kırmızı yumurta tokuşturdum... Gazi Köşkü'nde rengârenk yediveren güllerini doyasıya kokladım... Merheli, Dingilhava, Küpeli, Leylek havuzlarına girip "çimdım", Enzele'nin balıklarıyla "öziözime" konuştum... Dicle'de bir taraftan sepetle, oltayla sazın avlarken öte taraftan koyun postlarından şişirilmiş "tuluğ"larla, "kelek"lerle meşe ya da "pırjman" odunu taşıyan Kürt, Zaza "emice"lere gülerken el salladım... Bağlar'dan üzüm çaldım... Şehir Sine-masından Tekel Fabrikasına kadar beş kuruşa gidiş dönüş bisiklet "pıskilet" kiraladım... Dayım Demirci Haço'nun dükkânında şapkamın siperini arkaya atıp "Zalım Avcii urdun benii, kırdın kanadımiii kolmiii"şarkısını söyleyip körük çektim... "Toy"larda, düğünlerde Çalgı-cı Hayg'ın cümbüşünün tellerine indirdiği mızrabıyla, Darbukacı Kevo'nun darbukasının eşliğinde kına gecelerinde gelinlerin eline kına yakan kızlara aşık olup bir de maya tuturdum:

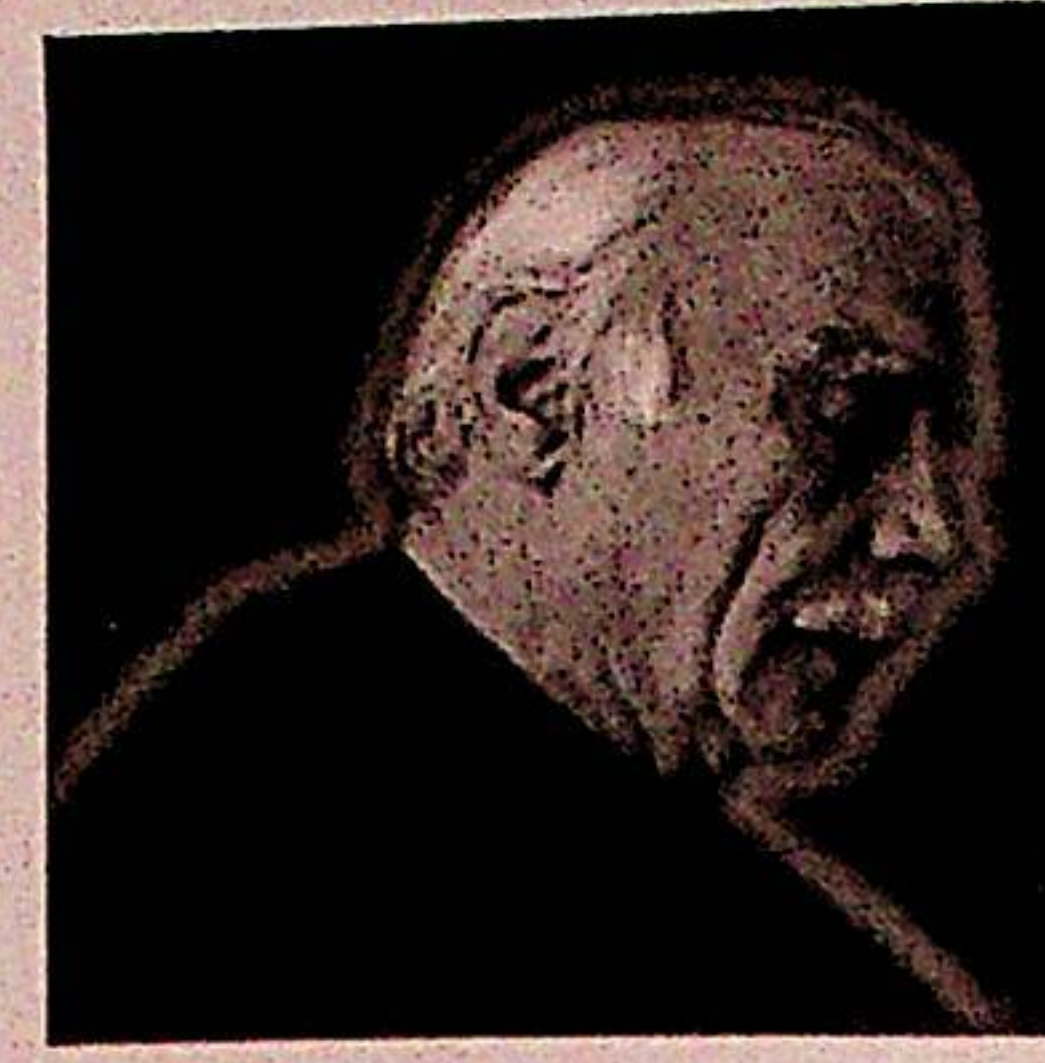
"Oğul bugün duman almış Hevsel'i

Dumanlıdır başım o yar gideli

Nazım sahan gönül verdim vereli

Aklım, fikrim hep sendedir bilesen "

Evet! Yarım asırlık bir ayrılıktan sonra yüreğimde asla bitip tükenmeyen, aksine her geçen gün biraz daha kök salan "Amida Sevda-sı"nı, üzerinde buğusu tüten bir tas sıcak tarhana, mercimek ya da ayran "Çorba"sıyla bu "ğerip" kula bir kez daha anımsatıp yaşatan güzel insanlar, "cigerimin içi" dostlarım sağo-lun, varolun...

● İhsan Fikret Biçici

biberin acılaştan şiiri

anarşist sebzesidir bahçelerin
acı biberler
yeşilden kırmızıya varıncaya dek
bazen ellerin oluyor
bazen gözlerin
değişik doyumlara ulaştıkça
rengarenk acı verirler.

saklamaya çalışırız çok kere
sakladıkça büyür acılar habire
ömrümüzün gizi bu çok acı biberler
hem yüreğimizde
hem bahçelerde yeşerirler.

acıya yenik kaç ömür, benim kadar
acının tadına varsaydı insanlar
ve karanlığın acılaştan güzelliğine
sevdaları hep acıyla süsleyip
belki de birçok yerine
biber ekerdi kadınlar.

● Adnan SATICI

ayrılmamız artık

Yanıt beklemeyen bir mektup say bunu Sevgili Sansar; muhasebe ilmindeki adıyla defter-i kebirin son sayfası.

Düşüncelerin hızla yer, hatta biçim değiştirdiğine sıradan bir kanıt say bunu; kalp yurdunda sarsılan yer, çatırdayan gök nidâsı...

Kalbî bir serkeşlik olduğuna inanıldığımız hissedişlerin aslında fikri bir tahkimin gayetle kuvvetli mihlari olduğunu anlama vaktinin gelip çatması diye de yorumlayabilirsin bu satırları.

Üzerinde yeterince düşünülmeden alınmış tek yanlı bir karara, haklı bir anlam verme telaşıyla seslendirilmiş her biri biçare sorular toplamı diye de...

Soru dedim de aklıma geldi: Nasıl bir şeydi bu yaşadığımız? Birlikte miydik? Birlikte yaşamayı biz mi seçtik? Yoksa mecbur mu bırakıldık buna? Yüz yüze bakan sayfalar gibi komşu odacıklarda oturduğumuz günlerde gecelerde, aramızda kalın bir ayraç gibi sokulan suskunluk neye benzerdi?

O suskunluk ki, hayatlarımızın içinden uzak ötelere doğru hafif bir buhar ağıntısı olup geçirdi.

Ne kalırdı ondan geriye? Nelere dokunurdu geçip giderken ve en çok ne dokunurdu ona?

Dokunur muydu? Hatırlamıyorum.

Yahut hatırlıyorum da hatırladığımız dokunaklı anlar, aynı anlar mıydı, bilmek için soruyorum.

Kim bilir, belki de bir güvensizlik düşüncesi yön veriyor sorunlarıma. Belki de en zalimane haksızlığın bile

sende kanına dokunma duygusu yaratılabileceğine ilişkin inancımı çoktan yitirdim. İtiraz etmene gerek bırakmadan itiraf etmeliyim ki, bu bir önyargı! Önyargı ama bütün diğer önyargılar gibi o da, ne yazık ki, delil sayılmayan bölük pörçük gerçeklik izlenimlerinden doğdu.

bunlardan, bu izlenimlerden biri daha dünmüş gibi aklımda:

tenha bir güz kasabasında, kış yakınlarındaydık. konuşacaklarımızın sararıp solduğu sessizlik mevsiminde... balıkçıların, denizlerimizde benzerine kolay rastlanmaya irilikte bir köpekbalığı yakaladıkları haberi, kalın suskunluk duvarlarımızı aşır bize kadar ulaşmıştı. Hangimizin önerisiydi, unutmuşum; büyük köpekbalığını görmeye balık pazarına gitmiştik. herkes oradaydı: Şaşkınlık haykırıları, çocukça sorular, deniz dibindeki tehlikeler üzerine çokbilmiş söylevler, avcılar, keskin nişancılar, kralın soytarları, ölü canavara dokunma cesaretleri, savcılar-yargıçlar, tutanakçılar, kurbağa suratlı haber sunucuları, sözlükteki ilk anlamıyla esnaf, işçiler, işsizler, ev kadınları... herkes oradaydı, sen yoktun. var mıydın? vardın da yoktun. evimize karışmış bir balık ağıyla dönmüştük; ölü köpekbalığının yaşayan gözleriyle o küstah neşenin içinde masumluğu ışılayan tek şey ölü köpekbalığıydı ve günah işleme kudretimizin sınırsızlığını bir tek o görmüştü. elias canetti, bütün ilhamını ölü bir köpekbalığının görme yetisinden almış olmalı dediğimde, omuz silkmış, "kudret" ve "günah" arasındaki bağın tıya değinme gereği duymadan, ölü olanın gözleri de ölüdür demiştin.

Ancak yaşayan görebilir... ne korkunç bir yanılgı! sanırım bu nedenle, ölü ya da diri bir köpekbalığından çok daha tehlikeli o neşeli, kalabalığın yadırgamasız bir parçası olmayı reddettiğim için suçlamıştın beni.

Yine aynı noktadayız.

Ayağa kalk ve görün, diyor-sun.

Elindeki ganimetle yetin.

Anlamaya çalışma artık.

Olup biten her şeyden sorumlu olduğunu düşünmekten vazgeç.

Anlatır gibi yapıp anlatma.

Senden duymak istediklerini söyle onlara.

Yalın ol ve hep ileriye bak.

Orfeus'a özenip, dönüp dönüp geriye bakma.

Saf tut.

Sıradaki yerini al.

Neş'e derneklerine üye ol.

Az olsan da çok görün.

Dik otur.

Gri giyin.

Koku sür ve gülümse, diyor-sun.

Bütün bunları başaramayacağımı; çünkü başarma isteğimin hadım edildiğini sen de biliyorsun.

İnsan öldürülürken gözleri açılıyor sevgili sansar ve bundan sonra görmesi hiçbir işe yaramıyor.

Ben geveze ahrazın, sen yaşayan köre bir şey anlatmayı başaramaması da bundan. çırpına çırpına konuşmaktan vazgeçiyorum öyleyse.

Dokunuşlarımı kelimelere dönüştürüp, neş'e dediğin tayftır, diyorum sana; muzaffer tayf!..

Ve sıkıntılı yalnızlık, mezbah tarihinin en kanlı zamanlarından hak ettiği saygıya bugün de layık. Neden kabul etmiyorsun? Döktüğü kanın üzerinde tepinen zaferin sevince dönüşmek için başkala-

rıyla buluşmaya ihtiyacı var. Salanan bayraklar altında buluşmanın duyusal bir bütünleşme yarattığı iddiası da safsatadan öte bir değer taşıyor.

Yeryüzünde hiçbir duygu, galip gelme erinci kadar yalnızlaşmadı henüz. Devasa insan yığınları içinde galibin evrende sadece kendisi varmış gibi davrandığını kanıtlayacak deneyimlere ziyadesiyle sahibim.

Neşe, başkalarından değil, başkalarıyla doğar; sıkıntı, başkaları için başkalarından.

Seninle aramızdaki mesafeyi açan, giderilmez çelişkinin anlamı burada işte. Hiç de arzu etmediği halde geberesiye sıkılmanın ve her ne pahasına olursa olsun neşelenme isteğinin karşı karşıyalığı son derece ideolojik, hatta politik bir karşıtlığın artık ayrıntı olmaktan çıkmış özel bir tür görünümüdür. Gerçi kafası karışık kimseler için bu görünümde kimin toplumculuk, kimin bireycilik noktasında durduğunu, kolayından anlaşılacak gibi değilse de, senin kafanın karışık olduğunu söylemek, sana iyi niyet affetme aptallığı olurdu.

Aptal olduğumu hiç saklamadım ama o kadar da uzun boylu değil!

Zirâ, bir an olsun ayıkmiş, kendine gelmiş bir kafa için neşelenmenin yolunun zafer sevinciyle kendinden geçmiş kalabalıklara karışmaktan geçtiğini iyi bilenlersin. Gün, omuzlarında kanlı bir şalla batarken, pırıltılı giysiler giyip ölü köpekbalığının çevresinde dans etmek üzere kumsala koşanlara katılmak için yalın ifadelerle düzenlenmiş bir pişmanlık belgesini imzalaman yeterli. Kimse, orada ne aradığını sormayacaktır; çünkü kumsaldakilerin hiçbiri cinayet anında orada değildi. Asli fail yorgun balık-

çı dinlenebilmek ve ağı yeni av-lara hazırlamak için barınağına çekilmiştir. Bin yıllardan beri hep böyledir bu; zafer şölenleri kahramanlarını saklayarak savaş alanları dışında düzenlenir. Savaş arabalarına bağlanmış düşman cesetleri, şehrin caddelerini iki yandan dolduran neşeli kalabalıklar arasından sürüklenene bu yüzden gezdirilir. Cinayet bu yolla linçe dönüştürülür. Artık, gerçekte kimin öldürüldüğünü anlamak mümkün değildir; oraya sevinciyle gelmiş herkes "ben öldürdüm" diye görünebilir. Hakları da vardır gönenmeye; ki onlar Balzac'ın sözünü ettiği "tek başlı ve yirmi milyon kollu birer Robespierre"dir.

Ey Sevgili Sansar, sen de kovuşuna ulaşan zafer çığlıklarına sinmiş kan kokusunu izleyerek yurtçular şölenini buldun sonunda.

Sıkıntı ve neşe sapağında ayrıldı yollarımız. İsterdim ama unutmam mümkün değil.

Kuşkun olmasın, kendini bana hep hatırlatacaksın.

Yanıt beklemeyen bir mektup say bunu Sevgili Sansar; muhasebe ilmindeki adıyla defter-i kebirin son sayfan.

● Selim TEMO

beşiri çarşısından
geçtim yüküm üzümdü

susmasıyla ünlü bir kimse geceye bakıyor
her salı başka morglarda yaşıyor cesedi
ilk gömleğine dökülen kahve lekesiyle kirli

böyle çekilir gümüş bir çıkırıla gecenin
sıcak, yapışkan, fazla eşyaların hüznü
bir silah sokağa çıkar ve söyler ona
-otuz yaşındasınız, gerçek sıkıntılarınız olmalı

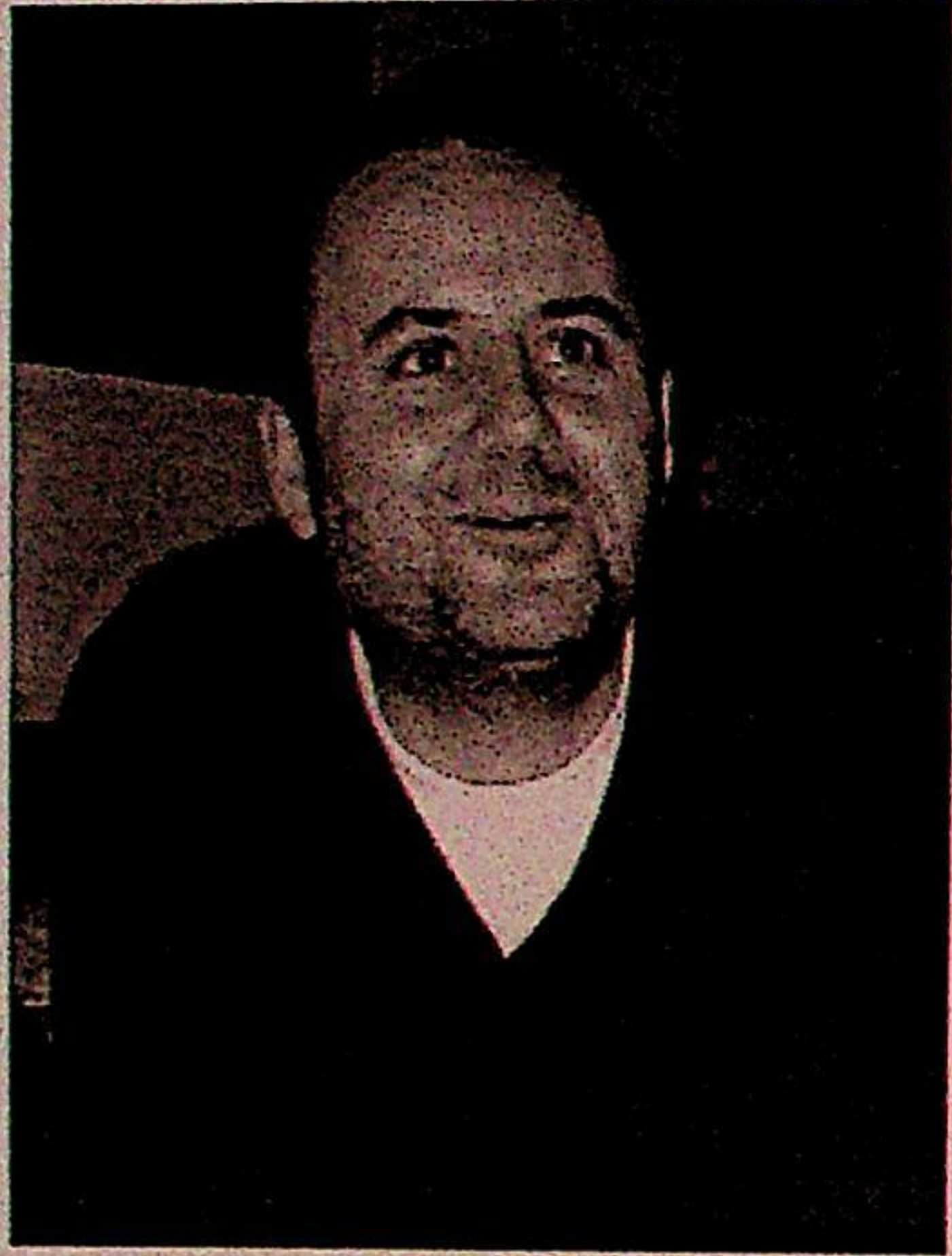
susmasıyla ünlü bir kimse geceye bakıyor
etine geçiyor dişleri başka ağızlarda
belki bir kızkardeş oğlunun yanında yatırır onu

böyle çıkılır tuhaf ve kederli evden
uzaktan kuşlar geçer, başka şeyler geçer
bir yağmur sokağa çıkar ve söyler ona
- sıra bende, siz biraz uyuyun

Muhsin KIZILKAYA :
Edebiyatın
Milliyeti
Olmaz !

"Edebiyatın milliyeti olmaz!"

Aksan: Edebiyat serüveniniz nasıl başladı?

Muhsin KIZILKAYA: Yazı serüveni desek daha doğru olur. Çünkü, şu ana kadar öyle büyük edebi eserler ortaya koymuş değilim. Biraz röportajdan yola çıkıp daha hikaye ve deneme ağırlıklı şeyler yazıyorum. Benimki de çoğu insanınki gibi orta okul-lise dönemlerimde kendi kendime bir şeyler karalamakla, çiziktirmekle başladı. Şansım gazetecilik yapmamdı. Gazetecilikteki deneyimimi bu yazılara yansıttım. Daha sonraları gazeteci (bilgi veren) havasından sıyrılarak, kendime ait bir dil kurma çalışmalarına başladım. Deneyerek, çok fazla yazarak ve okuyarak, eğer ki, şu an bir şeyler başardığımı söyleniyorsa, bu aşamaya geldim.

Son dönem Türk edebiyatıyla

"Türkiye'deki edebiyat çevreleri içinde Türkçe'yi en iyi kullanan yazarlar veya şairler, Türk orjinli olmayan kimselerdir."

ilgili olarak neler düşünüyorsunuz?

Son dönem Türk edebiyatı ya da belli bir dönem sonrasındaki edebiyat, şu an iyi yolda. Zaten edebiyat desteklenebilir veya teşvik edilebilir bir şey değildir. Tamamen insanların bireysel faaliyetleriyle ortaya çıkar. Her sene bir çok roman, şiir ve hikaye kitabı yayınlanıyor. Bu çok iyi bir şey. Çünkü çok iyi romancıların, şairlerin, öyküçülerin yetiştiğini gördük. Şu an yeni yazılan ve bazıları çok uç şeyler olan yapıtların yanı sıra, eskilerin yazdıkları ve postmodernist yapıtlar da var. Bunların çoğu büyük yankılar yarattı. Bana göre bunlar olumlu gelişmeler. Edebiyat da iyi bir noktada diyebilirim.

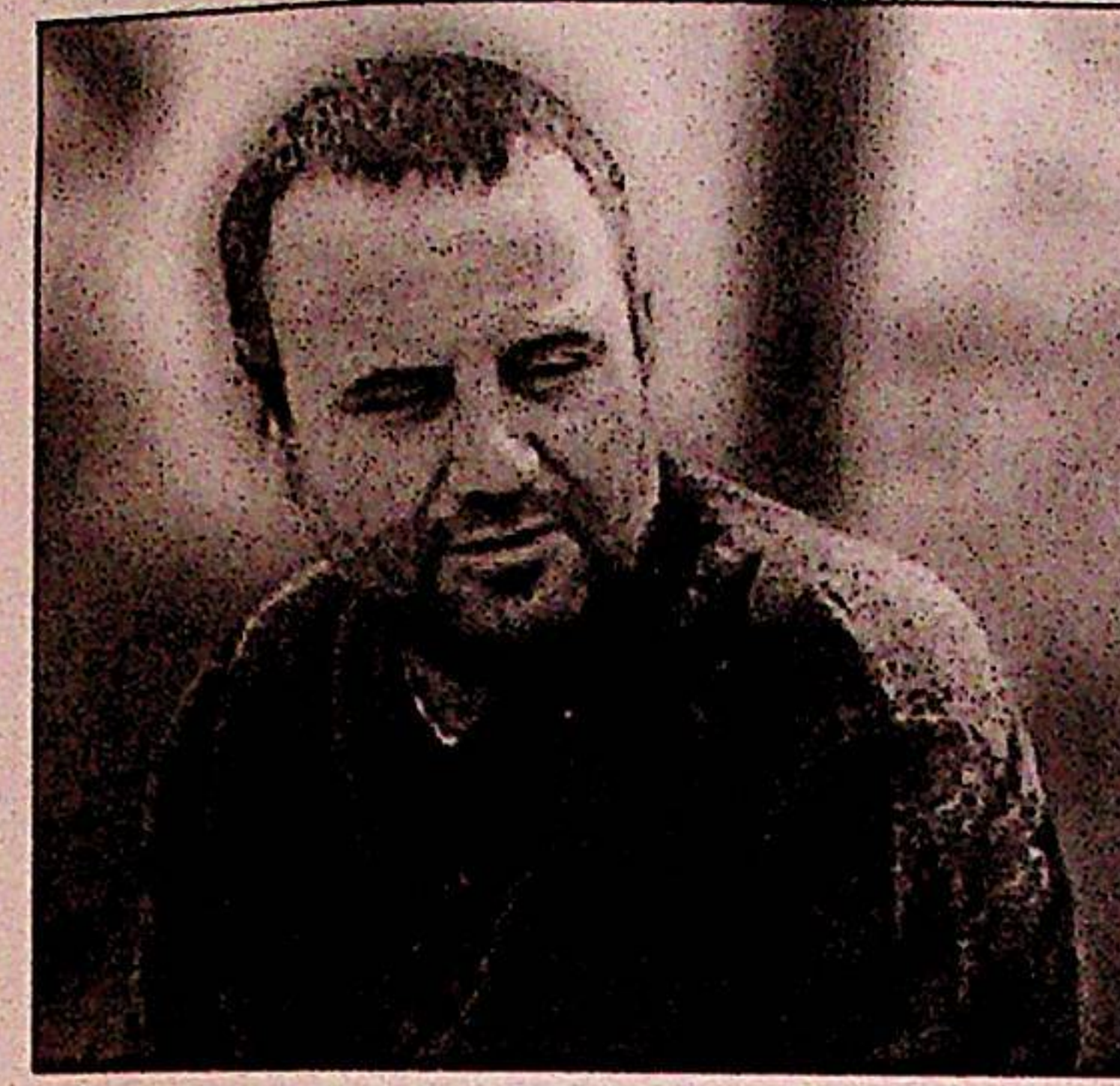
Taşra edebiyatı üzerine neler söyleyeceksiniz?

Taşranın bir kaderi vardır ki, bu bütün dünyada aynıdır. Taşra hep yoksulluk çeker. Edebi ürünlerin doğduğu belli merkezler var. O merkezlerin dışında kalanlar ister istemez kendilerini taşralı hissediyorlar. Taşrada yaşayan yaratıcılar, kendilerini o ezilmişlik, o itil-

mişlik, yalnızlık ve hüznün gibi durumlardan kurtarırlarsa, taşralılıktan da kurtulmuş olurlar. Ben Diyarbakır'da yaşayıp da çok iyi şiir yazan, roman yazan bir insanın ulusal edebiyat ortamı içinde çok iyi bir yer edinmeyeceğine inanmıyorum. Bu biraz insanın yaratusu ve kendi mizacıyla ilgili bir durum. Yazdıklarınız iyiye ve kendi kendinizi taşra psikolojisine sokmamışsanız taşra dışında da çok iyi yerler edinebilirsiniz.

Türkiye'deki edebiyat dergilerine bakışınız nasıl?

Şu anda devamlı olarak takip ettiğim pek fazla dergi yok. Çünkü, genelde dergilerin durumu pek de parlak değil. Milliyet Sanat, Hürriyet Gösteri, Adam Sanat gibi dergiler artık eskisi gibi

okunmuyor. Eski çizgilerini kaybettiler. Bunların dışında kalan dergiler de genelde sol cenahtaki dergiler olup, onlar da sadece kendi politik çevrelerine hitap etmekle yetinir oldular. Bu nedenle de şu anda Türkiye'de adam gibi bir dergi diyeceğimiz türden bir dergi yok.

Siz de Kürt asıllı bir yazarınız. Size göre Kürt'ler bu gün edebiyatın neresinde?

Bence en önemli noktalarda. Türkiye'deki edebiyat çevreleri içinde Türkçe'yi en iyi kullanan yazarlar veya şairler, Türk orjinli olmayan kimselerdir. Bunun illa ki Kürt kökenli olması gerekmiyor. Yahudi kökenli Mario Levi, Ermeni kökenli Mıgırdiç Margosyan, Kürt kökenli Yaşar Kemal ve Yılmaz Erdoğan var, akla ilk gelebilecek isimler olarak. Bunların hepsi de Türk orjinli olmayıp Türkçe edebiyat yapan kimseler ve bugün edebiyatın da en iyi yerlerindedir. Edebiyatın milliyeti olmaz. Milliyetlerin edebiyatı olabilir. Milliyete dayalı bir edebiyat yapmak da çok zordur. İnsanın kendini en iyi ifade edebildiği dil onun edebi dilidir.

'Gölgeler Çabuk Ölür' adlı kitabınızda sizi kimliğinize daha yakın buluyoruz...

Gölgeler Çabuk Ölür, bir deneme kitabı. Genel olarak şu ana kadar yazılmış olan denemelerimden bir seçki oluşturarak Kürdi bir tema etrafında toplamış olduğum yazılardan oluşuyor. Altı bölümlük bir kitap. Daha çok kendi çocukluk zamanlarım, o

dönemki yaşantım, büyük şehirde karşılaştığım sıkıntıların edebi bir formatta yoğunlaşmasıyla meydana gelmiş denemeler.

Genç şairler ve yazarlarla ilgili olarak fikriniz nedir?

Her dönemde, dönemin kendine özgü olan genç şairleri ve yazarları vardır. Dolayısıyla genç şairler ve yazarlar hiçbir dönemde bitmez. Zaman geçtikçe ve koşullar değiştikçe her dönemin kendine özgü şairleri ve yazarları yetişiyor ve ortaya çıkıyor. Herkesin içinde özellikle de gençlik döneminde bir yazma arzusu var. Daha doğrusu şairlik ya da yazarlık var. Bugün yeni ve genç olan bir çok kimse ortaya çıkıyor. Belli bir süre sonra, koşullar da değiştikçe bunlar elenecek ve içlerinden sadece bazıları kalacaktır. Eleğin üstünde kalanlarsa, bu işi gerçekten yapmayı becerebilenler olacaktır.

Son dönemde gençlere yönelik olarak açılan şiir yarışmaları var. Gençler sürekli olarak kendi aralarında yarışmaya yöneltiliyor. Bunu doğru buluyor musunuz?

Ben, bu konuda yapılan hiçbir şeyi yanlış bulmam. İnsanların ortaya çıkardıkları ürünleri birbirleriyle yarıştırmaları güzel bir şey-

dir. Bu konuda belirleyici ve kesin kısıtlayıcı kural yoktur. İsteyen istediğiyle yarışabilir. Biz biraz da münazara geleneğinden gelen bir toplumuz. Bir şeyleri yarıştırmayı ve bir şeyleri bir şeylerle kıyaslamayı çok seviyoruz. Bunlar çok da kötü şeyler değil. Kaldı ki, ödül herkesi olduğu gibi yaratıcıları da teşvik edicidir. Bu nedenle yarışma düzenleyenlere, asla, bunlar sanat eserlerini yarıştırmıyor gözüyle bakılmamalıdır.

Bir ödül enflasyonu yaşatacak kadar ödül var ve bunların çoğunun ciddiyetinin olmadığı düşünülüyor. Sizce de öyle mi?

Ödül enflasyonu ne kadar çoğalır, ödülün ciddiyeti de o derece azalır. Ödülün saygınlığı çok önemlidir. Bu memlekette saygın bazı ödüller var. Bunlar Sait Faik Hikaye Ödülü, Orhan Kemal Roman Ödülü vb. gibi ödüllerdir. Bunların hepsi de gayri ciddidir diye de bir şey söylüyor değilim. Gençlerin kendi aralarındaki yerel yarışmalar ve ödülleri güzeldir ama ulusal çapta verilen ödüller ödül enflasyonu yaratır. Neredeyse her çıkan kitaba bir ödül düşecek duruma gelinmesi güzel değil.

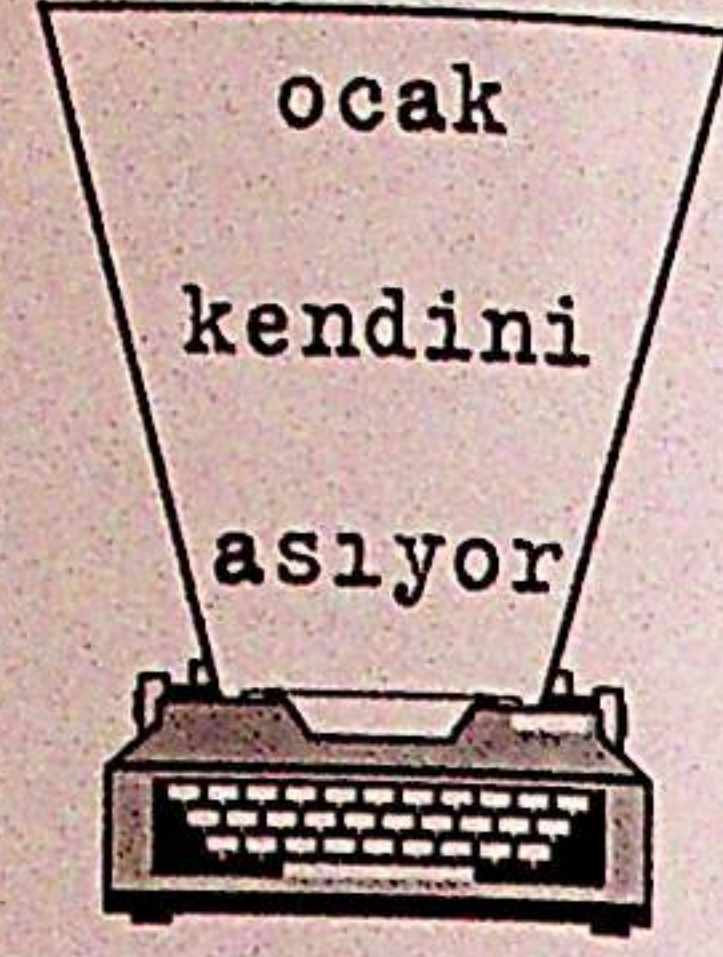

Söleşesi ve Fotoğraflar: Nurullah KAYA

● Rüstem ERDEM

ocak kendini asıyor

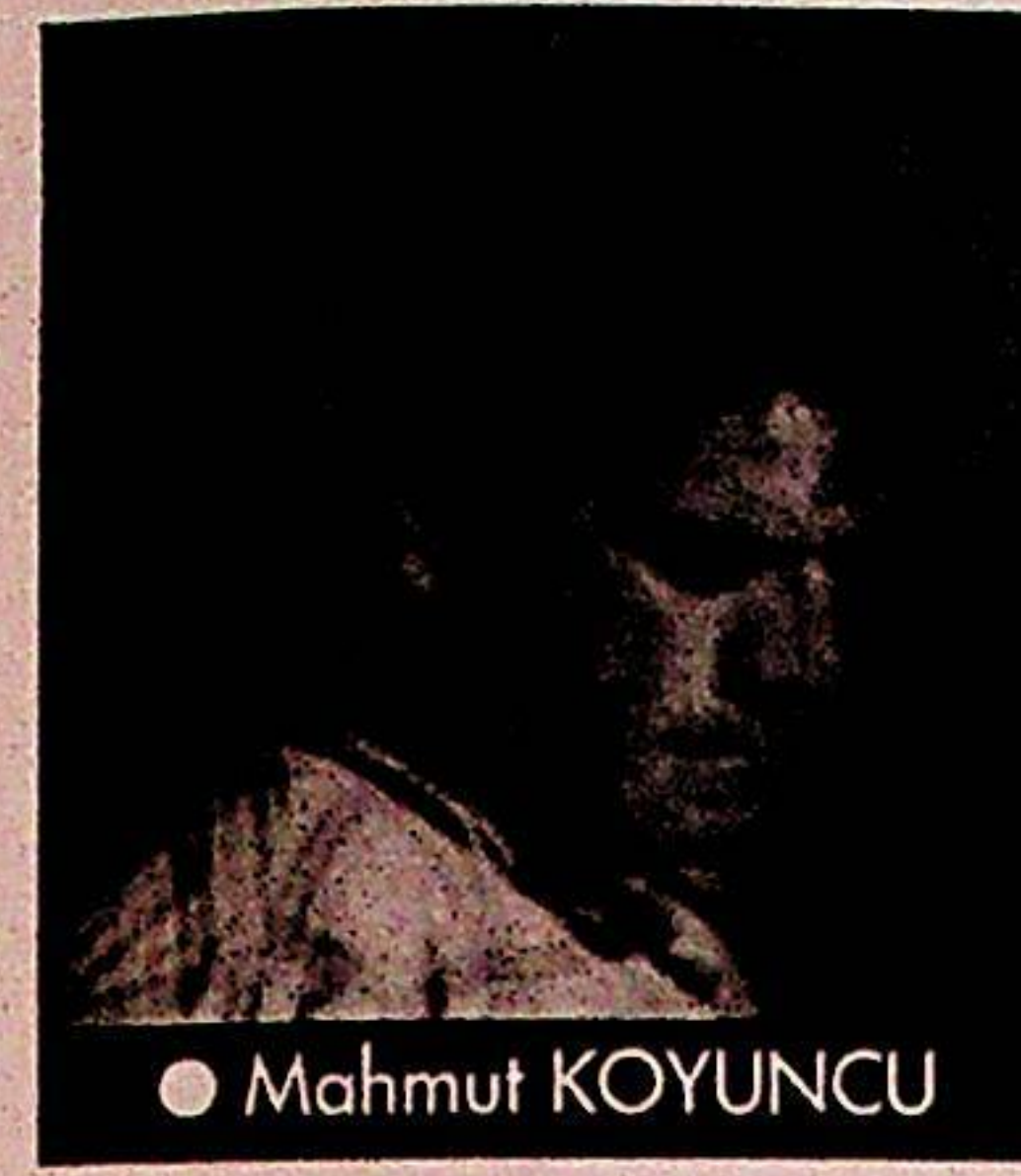
bu bir lânetlenmedir / derken akşam kötü basıyor
yollar açıktır / açık bir intihar soluğu alıyorum
değil mi ki dehşet bir fasılâdır yardan dönüşüm
kırıklarını topluyorum bu aşkın / ocak kendini asıyor.

kaldırım kahvelerinde sessiz bir çay sarhoşluğudur
alıp başını gidiyor / ekşimiş yaramda kısa bir nefes
kurdî bir klasik ritmindeyim üşütmüyor yoksulluk
boyalı saçları sürrealist bir hüznün / buğulanıyor yüzüm.

gülsem, sahtekâr bir soyluluk, bu benim rezilliğim
eyyam! bu sanki son gemidir / bulutlar hayli düşük
ağlasam ne fayda! deniz kuşları yoktur ortalıkta
gördüğüm derya-ı hâyâl değil meyletmiş bir bozkırda

sonralarını yaşamak aksidir itiraf etmelerin
uzatmalı gecelere, geçmeyen bir hastalık çöküyor
hesabını biliyor bir bardak martını sertliği
bir istasyon ıssızlığı / bir durak terkedilmişliği

bu bir lânetlenmedir / derken akşam kötü basıyor
yollar açıktır / açık bir intihar soluğu alıyorum
değil mi ki dehşet bir yaradır kendime açtığım
kanlarını yıkama gerekliliğinde ocak kendini asıyor.

● Mahmut KOYUNCU

kılıç balığı

*Sıcak suların
içinde, nefes
nefese kalmış
bir vaziyette,
ayaklarının
yere değdiği-
ni hisetti.
Derin bir oh
çekip, suları
vücuduyla
yararak,
plajın
incecik,
altın rengi
kumlarına
boş bir suval
gibi yığıldı.*

Sıcak suların içinde, nefes nefese kalmış bir vaziyette, ayaklarının yere değdiğini hissetti. Derin bir oh çekip, suları vücuduyla yararak, plajın incecik, altın rengi kumlarına boş bir çuval gibi yığıldı. Sırt üstü uzanıp yüzünü güneşe verdi. Göz kapaklarının altındaki kızılığın tadını doya doya çıkarıp, yor gunluğunu gidermeye çalıştı. Artık yüzmeyi öğrenmiş sayılırdı. Böylelikle bir sorunu daha halletmişti. Yüzüstü dönüp etrafına göz gezdirdi.

Günlerdir, kumsalı ağır adımlarla geçip yeveli bir aslan başı gibi denize sokulmuş yamaca çıkan kıza takıldı gözleri. Safari şortu ve dağcı botlarıyla plajdakilerin meraklı bakışlarına aldırmaksızın her gün aynı yoldan geçen bu kıza oldukça merak sarmıştı. Kısacık boyunun yarısı uzunluğundaki sırt çantasıyla, hemen göze çarpan iri kalçalarını oynata oynata ilerleyen, serüven duygusu uyandıran kızıl saçlı kızın peşine takılmak istedi bir an. Bol çatışmalı, bol kanlı, bol yangınlı yıllardan sonra kara bir boşlukta hissediyordu kendini. Olağanüstü hallerin olağandışlaştırdığı kişiliklerden biri olup çıkmıştı. Olağandışı yaşamların, düşüncelerin, dostlukların ve belki de hiç yaşamadığı aşkların ortasından olağanlaşma çabasıydı onunki... Son birkaç yıldır denizle tanışma fırsatı yakalamıştı. Grup halinde geldikleri yaz tatillerinde bile arkadaşlarıyla birbirlerini yiyip bitirmekten vazgeçmemişlerdi. Yaşadıkları olağandışlığın buradaki olağan hayattan kaynaklanabileceğini hesap edememenin çaresizliği... Buralar da içindeki kara deliği doldurmaya yet-

miyordu.

Plajdaki hayat normal akıntısını sürdürüyordu. Akıntıyı bozan tek ayrıntı o kızdı. Onun denizde bir kez bile yüzdüğüne tanık olamamıştı. Kız ağaçların arasına daldığında tişörtünü ve ayakkabısını giydiği gibi onu takibe başladı. Dağlara alışkın olduğundan, zorlanmadan tırmanmaya başladı yamacı. Kızı tedirgin etmemek için, ona görünmeden ağır adımlarla tepeye doğru yaklaştı. Zirveye yaklaştıkça, manzaranın sarhoş edici güzelliğini keşfediyordu. Ağaçların kokusu sarhoşluğuna başka bir lezzet katıyordu. Kıza dair heyecanı bir az dinmişti. Denizden esen meltemin serinliği ona kanatlanacakmış duygusu veriyordu. Kız çoktan tepeyi aşmış olmalıydı. Sarhoşluğun etkisinden kurtulup adımlarını sıklaştırdı. Tepeye ulaştığında birden irkildi. Yamacın en tepe noktasına kurulu bir taşın üstünde, ellerini göğsünde kavuşturmuş bir adam dimdik ayakta duruyordu. Uzun boyu, adaleli vücuduyla üstünde durduğu taştan yontulmuş bir parça gibiydi. Üstünde sadece mavi bir mayo bulunan adamın, teni güneşten iyice kavrulmuştu. Adam dönüp ona baktı. Bakışlarında küskün bir ifade vardı. Roni"yi selamladı. Bu davranışı karşısında tedirginliğini atlatan Roni ona doğru ilerledi. İlk soru adamdan geldi.

— Merhaba delikanlı buralardan değilsin değil mi?

— Evet. Nereden anladınız?

— Yüzmenizden. Siz dağlıların yüzme biçimi tuhaf oluyor. Kulaç atarken denizi döver gibi kollarınızı ileriye atıyorsunuz da...

— Ama o acemiliğimden kaynaklanıyor.

— Haklısın. Ancak sağ kolunuza sertçe savurup yüzmekten zevk alacağınıza, bir an önce bitirmeniz gereken bir işi yapıyormuş gibi davranıyorsunuz... Adın ne senin?

— Roni.

— Roni haa... aydınlık demek?

— Evet. Nereden biliyorsunuz dilimizi?

— Biz herkesin dilini biliriz; yeter ki, bir defalığına denizde yüzünler.

Adamın kendisiyle dalga geçtiğini düşündü. Böyle bir saçmalık olamazdı. Adam konuştuğu konuşuyordu. Roni hiç sesini çıkarmadan onu dinliyordu. Öyle değişik şeylerden bahsetti ki bütün tanımlar ve kavramlar bugüne kadar bilinen anlamlarının dışına taşıyordu. Adamın bilmediği bir şey yok gibiydi.

— Peki ya sizin adınız ?

— Paçora...

— Paçora mı?

— Evet sihir anlamına geliyor balık dilinde

Artık bu kadarı da fazlaydı.

— Balık dili diye bir dil mi varmış!..

Adam:

— Sizlere göre olamaz tabii. Bilinen diller yasaklı diller eski arkaik diller dışında neyi bilirsiniz. Neye yaradı bütün bu diller. Sadece, birinin bir başkasını öbürünün diğerini boğazlamaya çalıştığı, bu yetmezmiş gibi, bir de hiç haberdar olmadığınız dünyaları yok etmeye yarayan sözcüklerden kurulu dilleri bilirsiniz.

Roni'nin anlamsız bakışlarını fark etmişti. Devam etti sözlerine:

— Söylediklerim size pek inandırıcı gelmedi galiba...

Paçora yamacın altında uçsuz bucaksız uzanan denize baktı. Burnunun üstünde kocaman siyah bir leke vardı. Kısa bir sessizlikten

sonra Roni

— Bilemiyorum. İnsanın inanası gelmiyor. Dedi.

— Bize inananlar oluyor ama.

— Nasıl yani?

— Nasıl olduğunu sana kelimelerle açıklamam çok zor en iyisi boş ver sen bunları.

— Peki yüzdüğümü nereden gördünüz?

— Ben buradan herkesi görürüm.

Dedikten sonra denizde hareket halindeki teknelere yöneldi bakışları.

— Şimdilik gitmem gerekiyor evlat. Yine görüşürüz.

Yamaçtan bir çırpıda süzülüp kayalıklardan suya atladı. Roni arkasından bir süre düşünceyle bakıp su yüzeyine çıkmasını bekledi ama adam suya daldığı gibi bir daha görünmedi. Adamın gidişinden sonra ormanlık alan içinde kızı aramaya başladı. Saatlerce aramasına rağmen en ufak bir ize rastlayamadı. Kızı bulamamanın hüznü adamın olağandışı konuşmaları ve içinde büyüyen kara deliğin sarsıcı etkisinde geri dönmeye karar verdi. Yamaçtan inerken dağdan kopan bir taş parçasıymış gibi gittikçe ufalandığını hissetti. Nerede duracağını kestiremeyen bir taş. Plaja vardığında plaj başka bir plajmış gibi geldi ona bunca kalabalık içinde kendini bir an yapayalnız hissetti. Belki o kızı bulsa içine düştüğü bu mistik bilmeden kurtulabilirdi. Paçora ona bildiği dünyayı tersyüz edip eline vermişti. Doğruca pansiyonun yolunu tuttu.

— Vay balık adam demek sonunda karaya çıktın ha.

— Bırak gırgır geçmeyi yüzmeyi söktüm artık.

— Eee artık adaya kadar yüzersin herhalde.

— O kadar uzun boylu değil; ama bir gün neden olmasın.

— İyi de öğle sıcaklığında fazla yüzmesen iyi olur. Çarpılırsın ona göre.

Düşünceyle arkadaşlarının yanına gitti ama hiçbir şeyden bahsetmedi onlara; tümünden onunla dalga geçebiliyorlardı. Çocukluğundan beri uyumsuz bir yapısı olduğundan şikayet edildiği için zor barınabiliyordu arkadaş çevresinde. Kimbilir kaç defa kavgayla ayrılmıştı ortamlardan. Mutlaka bir eksiklik bulur eleştirir çevresindekilere ilallah dedirtirdi. Akşam yemeğinden sonra arkadaşları kızlarla buluşmaya giderken o içindeki sıkıntıyla meşguldü. Kalıp plaja doğru gitmeye karar verdi. Yarım kilometrelik yol boyunca adamın söylediklerini düşünmekle yürürdü. "Siz" demişti adam, "denizlere uzaklaştığınız anda eksik yaşamaya mahkum edildiniz; çünkü dünya iki parçadan oluşur: Denizler ve Karalar. Karada kaldığımız sürece talihiniz de kara olmuştur. Yalnızca bir parçayla yetindiniz. Deniz diline yabancı kaldınız. Eksik yaşamak sizin. Şimdi sizin yapacağınız en doğru şey bir an önce denize ulaşmaktır. Hem de hiç vakit kaybetmeden!.."

"Bak küçücük gemi sulara atın şimdi kendini delisin/ ah yakarlar seni dönmezsün bir daha geri delisin"

Denizi kuşatan yamaçlardan yankılanan ses geceyi aydınlatan çocuksu bir nefes gibi etrafa tatlı bir koku yayıyordu. Sesin büyüme kapılıp o yöne doğru ilerledi. Kumsalda az miktarda insan bulunuyordu. Ayın soğuk ışıkları denizin yüzeyinden ılık yansımalar gönderiyordu. Sese iyice yaklaştı. Birkaç grup insan gecenin mahremiyetlerini örtebileceği aralıklarla konumlanmıştı. Sevişenler öpüşenler, ot çekenler, içenler muhabbet edenler...

Bütün bu olanlara fon müziği yapan sesin sahibi, tek başına ortada sayılabilecek bir yerde, yüzü denize dönük oturuyordu. Kendisine ağır ve tedirgin adımlarla yaklaşan Roni'ye döndü yüzünü şarkısını kesmeden ... Oydu, o kızdı, heyecanı artmaya başladı. Kısık, yağlı bir sesle:

— Oturabilir miyim?

Kız başıyla onayladı. Roni az bir mesafeyle yanına çöktü. Şarkısını bitirmesini bekledi.

— Ne güzel sesiniz varmış.

— Teşekkür ederim. Beraber söyleyelim isterseniz.

— Yo, hayır, pek beceremem, siz devam edin.

— Peki, biraz konuşalım, tanışalım isterseniz.

Kızın rahat konuşması hoşuna gitti. Onun istediği de konuşmaktı.

— Nerden geldiniz?

— Mardin'den, ya siz?..

Kız Akdenizliydi. Adı Beru'ymuş, oldukça tatlı bir ses tonuyla konuşuyordu.

— Buralara ilk kez mi geliyorsunuz?

— Hayır, bir kaç yazdır sürekli geliyorum.

Kız asıl sorulara gelmek istiyordu.

— Dikkat ettim de her gün şu yamaca çıkıyorsunuz. Dağcı mısınız?

— Hayır orda arkadaşım, var onu ziyaret ediyorum.

— Şu kel kafalı, balık diliyle konuştuğunu iddia eden, tuhaf adamdan mı bahsediyorsunuz? İsmi neydi?..

— Paçora.

— Evet, evet, o adam!

— Neden? Söyledikleri hoşunuza gitmedi mi yoksa?

— Hoşuma gitti de sanki benimle dalga geçtiği hissine kapıldım. Denize bir defa girenin dilini öğrendiğini söyledi ve buna

benzer acayip şeylerden bahsetti. Sizce mantıklı mı?

— Sizi anlıyorum. Ancak, deniz dili öyle bir şey ki insanların normal düşünce kalıplarıyla algılayabileceği bir olay değil. İlk başta bana da tuhaf gelmişti. Zamanla düşüncelerimin önünü tıkayan perdeleri yırtmakla anlamaya başladım, Paçora'nın söylediklerini. Biraz sabırlı olman gerekir.

— Evet, sanırım haklısın, zaman gerekiyor.

Etraftakilerden bir grup soyunarak denize doğru yüksek sesli şakalaşmalarla koşmaya başladı. Suların içinde çığlıklarla yüzmeye, oynaşmaya başladılar.

— Hey sizler!.. Sevişin denizin yumuşacık koynunda. Ondan daha büyük bir yatak bulamazsınız. Hiçbir yere ve hiçbir şeye dayanma gereksinimi hissetmeden. Sadece siz, sevgiliniz ve sonsuz yatağınız... Asıl sevişme denizde olandır.

Roni, Beru'nun bir çırpıda denizdekilere söylediklerini hayretle dinledi. Bir cümleyle bütün düşüncelerini nasıl da özetlemişti. Hayreti ve şaşkınlığı her saniye artmaya devam ediyordu. Önündeki kumları bilinçsizce eşeliyordu. Beru'nun sözleriyle yamaçtaki adamın söyledikleri uyuşuyordu. Metafizik düşüncelere inanmazdı ama dünyanın artık üç boyutlu olamayacağını anlamaya başlıyordu. Yaşadıklarını gözünün önüne getirdikçe kafasında büyüyen kötü huylu tümörler gibi denklemler çoğalıyordu. Tekrar Roni'ye dönüp devam etti:

— Deniz insanlara her şeyi verdi ; hoşgörüyü bile. Denizde herkes eşittir. Bütün dillere ve dinlere aynı duyguyla yaklaşır deniz. Oysa, bazılarımız onu kendisine mal etmek istedi; ona ken-

di adını verip kişiliğinden alıkoymak istedi. Hem çöplük olarak kullandık hem kutsadık hem de beslendik. Çelişkiye bakar mısın: Kendi kutsal çöplüğünden beslenen insanoğlu. Ne büyük yanılgı!..

“Evet, sana katılıyorum.” demekle yetindi. Bir şeyleri dile getirecek hali kalmamıştı.

— Hadi, biz de yüzelim Roni!

Beru'nun bu teklifi karşısında yeni bir soru belirdi kafasında:

— Dikkat ettim de hiç denize girmiyorsunuz.

— Doğru söylüyorsunuz. Ben gündüzleri yüzmem. Neden dersiniz... Gündüzleri insanlar denizin tenleriyle buluşmalarını istemezler. Kremler, yağlar sürerler bedenlerine sonra da denizin bedenlerini şekillendirmesini isterler. Adına da yüzmeye derler. Böyle mi olur denizle kucaklaşma? O insanlarla beraber olmak istemediğimden... En önemli sebebimse: Geceleyin balıklar yüzeye yaklaşması, dertlerini paylaşacak birilerini aramasıdır. Ama sadece pusuya yatmış katilleri bulurlar karşılarında. Balıklarla, geceyi paylaşma arzudan kaynaklanıyor.

Kalkacak gücü bulamadı kendinde. Kız hemen soyunuverdi.

— Hadi ama!

Ellerinden tutup yukarı kaldırdı Roni'yi. İstemeyerek de olsa soyundu; ama geceleyin, bu acele haliyle yüzemeyeceğini düşündü. Beru çoktan suya atlamıştı bile, onu çağırıyordu. Kızın varlığı ve anlattıkları ona bir an olsun cesaret verdi. Kendini serin suların içine bıraktı. Ağır hareketlerle kıza yaklaştı. Denizin yumuşak koynunda sevişmek nasıl bir duyguydu? Kızın berrak sularındaki ayın ışıltısıyla parlayan tenine dokunmak istedi. Heyecanlıydı. Beru, ritmik ve kıvrak hare-

ketlerle etrafında daireler çiziyordu. Denizde sevişebilecek kadar denizle iç içe olmadığını biliyordu. Çok yaklaştı; ama vazgeçti dokunmaktan. İçinde büyüyen kara deliği derinleştiren dokunamazlık sarmalı... Hep böyle oluyor muydu: En çok istediğimiz anlarda araya giren serin sularda bile terleten olağandışılıklar... Sessizce süzülüp kıyıya vardı. Ve sessizce, ama derinden, yüksek sesli haykırışların hakim olduğu adımlarla pansiyonun yolunu tuttu. Arkasından seslenen Beru'yu duymadan...

Geceyi uykusuz geçirdi. Gün boyunca başından geçen sersemletici olayları düşünüp durdu. Kara yaşamının duyguları kemikleştirdiğini ve en ufak bir esneme payı dahi tanımadığını anladı. Yaşamın her anını ve alanını kopkoyu örümcek ağlarıyla sarıp sarmalayan ilişki zincirinden kopması gerektiğini düşündü. Arkadaşlarıyla arasında, her geçen gün büyüyen uçurum, onu çürük bir halka durumuna itmişti. Ne bir tartışmaya katılıyor ne de onlarla dolaşmaya çıkıyordu. Zaten onların da umurlarında olduğu görünmüyordu, bu küçük burjuva saplantılı herifin kendilerince kokuşmuş hali. Sabahın ilk ışıkları odayı ziyaret edene kadar neredeyse gözünü hiç kırpmamıştı.

Öğlene doğru plaja gitti. Her taraf cıvılda. Başka, bambaşka bir adam olduğunu hissediyordu. Benzer hissi daha önce de yaşamıştı. Deniz uzak, karaların her şeye hakim olduğu, her ölümün ardında küçük dev adamlar bıraktığı günler... Ölümün çoğaldıkça, birbirine benzeyen küçük dev adamlar ordusunda bir nefer olduğu günlerdeki gibi... Önce yamaca doğru bir göz attı. Beru ne zaman geçecekti? Ona içindeki her şeyi dökmek; boşalmak istiyordu. El-

lerinden tutup denize atlamak istedi. İlk kez kendi iradesiyle olağanlığının dışına çıkma kararlılığını sergiliyordu. Başka bir adam olduğunu kendine ispat etmek ihtiyacını duyuyordu. Plajda insanlar, rutin bir hareketlilik içindeydi. Kremleri vücutlarına itinayla sürenler, yüzenler, plajı baştan başa kat eden, vücutları kimlikleriyle özdeşleşen, sütun bacaklı kızlar, baloncular, dondurmacılar, sarmaş dolaş sevgililer, yabancılar... Doğruca plajdaki barın yolunu tuttu. Manzarayı tam cepheden karşılayan bir masaya geçti. Kendisine bir bira ısmarladı; pek içmezdi. İçtiği zamanlar da suçluluk duygusuyla içerdi. Olağandışı ortamların insanı esir ettiği psikolojik çöküntüden kurtulmanın verdiği hafiflikle birasını yudumladı.

— Vay, beyimiz! Afiyet olsun böyle, öğle vakti bira haa?..

— Hani içmek kaçıştı? Yine neden kaçırıyorsun?

Hiç beklemediği anda arkadaşları etrafını sarmıştı. İğneleyici soruları Roni'yi etkilemedi bile.

— Canım istediği için. Üstelik size ne? Kendi işinize baksanıza.

Plajı sınırlayan turuncu fidanlığının hemen bitişiğindeki balıkçı barınağında hummalı bir sevinç vardı. Bir sürü insan o tarafa doğru koşmaya başladı. Neler oluyordu? Roni ve arkadaşlarının dikkati de o yöne kaymıştı.

— Kılıç balığı bunlar! Hem de bir sürü.

Bardaki adamların ağzından çıkan bu sözler karşısında Roni, vurgun yemiş gibi, aniden ayağa fırladı ve balıkçılara doğru koşmaya başladı. Arkadaşları da şaşkınlık içinde onu takip etti. Her birini ancak iki adamın taşıyabildiği, yedi tane kılıç balığını tekneden indirip kamyonete taşıyorlardı. Etraf ana baba gününe dönmüştü. Fotoğraf çekenler, "vah vah, yazık"

diyenler, "bravo kaptan! İyi iş becermişsiniz" diyenler, çocuklarına ölü kılıç balıklarını tanıtarlar... Roni, daha oraya varır varmaz, Paçora'yı tanımıştı. Adamlar göstere göstere Paçora'yı araba taşıdılar.

— Yaptığınız bir katliam, sizler de katilsiniz. Adi alçaklar!

Bu sözleri onaylayanlar olsa da birkaç balıkçının ona yönelmesiyle arkadaşları hemen onu yaka paça oradan uzaklaştırdı.

— O benim dostumdu!

Sözünü tekrarlama tekrarlama ağlamış, hıçkırıklara boğulmuştu. Arkadaşları ve plajdaki bazı insanlar onun bu sözlerine anlam veremedi. Kafayı yemiş bir doğa aşığı olarak algılandı. Onu, sakinleşene kadar, dağın gölgelik bir tarafında oturtular. Ağzını bıçak açmıyordu. Nice ölüme tanık olmuştu. Yaşadığı coğrafyada, günlük yaşamın bir parçası haline gelen cinayetlerden arta kalan "kara deliği", başka bir cesedin eliyle dolmaya başlıyordu. Daha dün, önünde durup sözlerine inanmadığını söylediği adam, beyninde keçeleşmiş koyu ağları nasıl da parçalamasına yardımcı olmuştu. Koyu ağlar, kendisini bırakmış, Paçora'yı hedef seçmişti. Onun yerinde olmak isterdi. Beş yıldızlı lokantaların mutfağına doğru yol alan dostunun arkasından bakarken, gözyaşları yanaklarından süzülüp kumları ıslatıyordu. Arkadaşlarının hiçbir sorusuna cevap vermedi. Birden, plajın öte yakasından mağrur; ama bir o kadar hüznü haliyle Beru göründü. Hemen yerinden kalkıp Beru'ya doğru koştu. Haberi verecekti. Ayrıca, kendisine ve Paçora'ya olan inancını haykıracaktı. Arkadaşları, onun tümünden kafayı yediğinden şüpheleniyordu ki onun Beru'yla konuştuğunu görünce, işin düşünüldükleri gibi olmadığını anladılar.

— Beru neredesin? Paç...
— Biliyorum.

Beru da başka bir kişi olmuş gibiydi. Dün geceki canlılığı, kadınlığı gitmişti de bakışlarında, sadece, ermiş insanların duruluğu vardı. Kocaman gözlerinin altına yerleşmiş acımasız dünyanın kederi... Roni, ağzından çıkacak kelimeleri sabırsızlıkla bekliyordu.

— Şu adayı görüyor musun?

Kuru bir ifadeyle:

— Evet.

— Ben oraya gideceğim. Hoşçakal!

— Neden ama? Beni de götür.

— Yeni bir hayata hazır mısın? "Bazı şeyleri anlamak için zaman gerekiyor" demiştim.

— Hayır! Zaman gerekmiyor. Artık hazırım. Nereye istersen gelirim seninle. Beni bırakırsan yaşamamın bir anlamı kalmıyor artık.

— Üstelik Paçora'nın anısına nasıl ihanet ederim? Karada elim kolum bağlı bir halde nasıl mutlu olurum? Her adım attığımda Paçora'nın cesedini çiğnemiş olacağım.

Bu sözlerinden sonra Beru'nun gözlerinden tek bir damla süzülmedi. Beraberce denize atladılar. Adaya kadar yüzmeyi gözü kesme de olsundu. "Beru'yla nereye kadar gidebilirim gideyim" diye düşündü. Arkadaşlarının, arkasından: "Nereye gidiyorsun? Boğulursun!" diye bağırmalarına aldırmadı. Yan yana, ılık suların içinde süzülüyorlar. Bir süre sessizce yol aldıktan sonra; "Ne var orada?" sorusunu yöneltti Beru'ya.

Deniz canlılarının, saf deniz suyundan yaptıkları gizli geçidin kapılarında biri; insanoglunun ulaşamadığı tek özgür yer orası. Soyu tükenmek üzere olan balıkların korunabildiği, büyük balıkların bir araya gelip denizdeki katliamlara

karşı toplandıkları yegane özgürlük alanı.

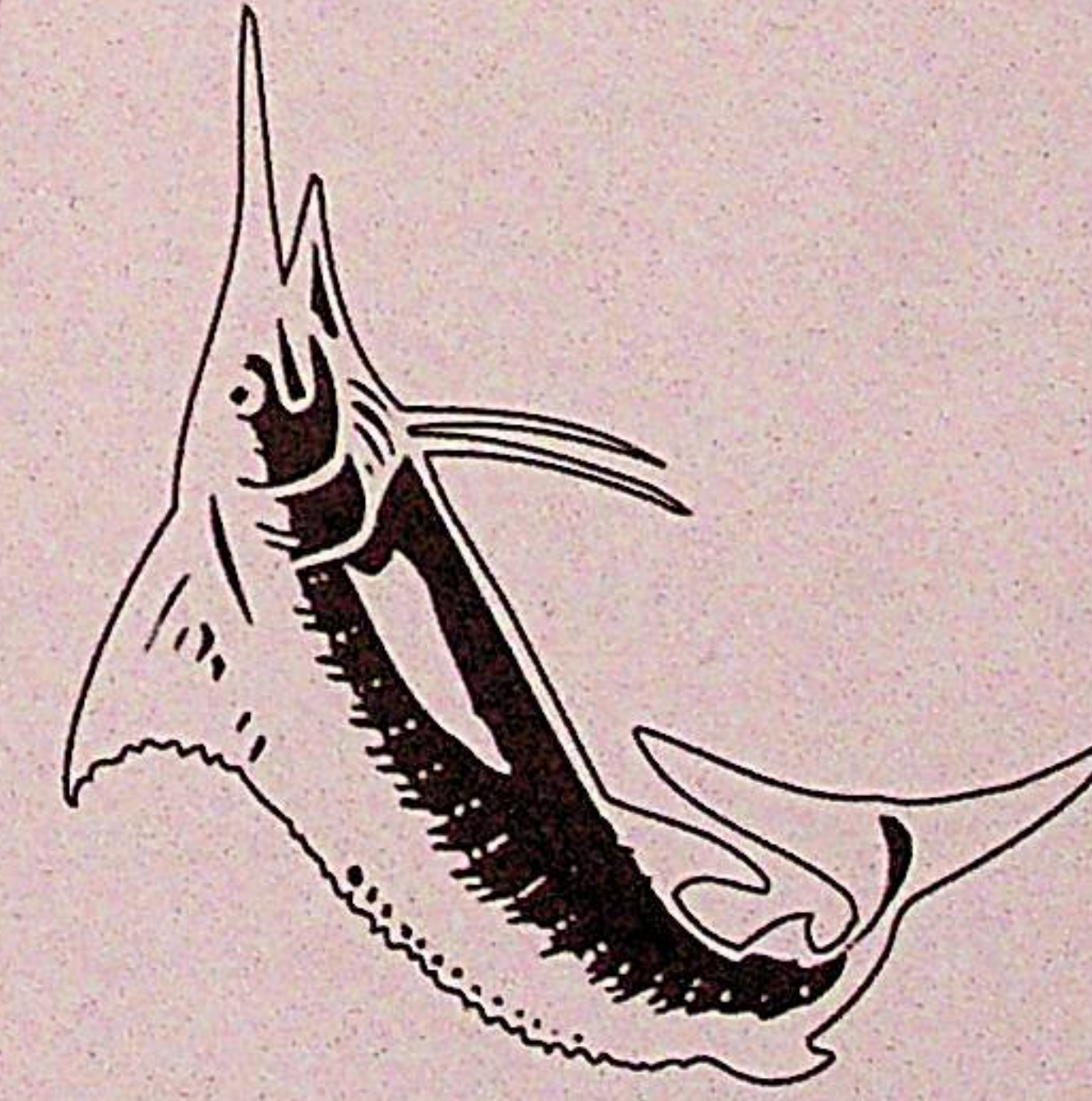
Artık hiçbir şey şaşırtmıyordu onu. Dinlenerek, konuşarak, yavaş yavaş, adaya vardılar. Kendine inanamıyordu Roni. Bu kadar mesafeyi nasıl da aldığına şaşıtı. İki sarp kayalığın arasında bulunan, insanların zor ulaşabildiği bir yerde; mavinin özüne ulaştığı, berraklıktan neredeyse deniz dibinin görüldüğü geçide geldiler. Roni:

— Ne yapmam gerekiyor?

— Sadece içine dalman yeterli.

— Peki, öyleyse ellerini uzat bana.

Beru, tereddütsüz uzattı ellerini. Olağan olan buydu. Beraberce daldılar özgür geçide. Beru bir yunusa döndü. O ise kılıç olmayı seçti. Kapıda bekleyen deniz atları Roni'yi selamladılar ve şöyle dediler: "Tu bı xér hati brayé Roni..."*

*: Hoş geldin Roni kardeş

KEBİKEÇ KÜLTÜR - SANAT MERKEZİ

Haftanın her günü çeşitli

kültürel ve sanatsal

etkinliklerle sanatseverlerin

buluştuğu ideal ortam.

Adres : Cahit Sıtkı Tarancı Sok. Aslan
Apt. Altı 3/B Ofis/DİYARBAKIR
e-mail : kebikeckultur@yahoo.com

● Nurullah KAYA

intihar fiyaskolarına mazeretler

oyun

güneş çoktan gitti şimdi ay
gece göğsüme yıldız sıkan yay

uzakta bir tren çığlık çığlığa
giriyor tören alanına yüklendiği anlam
hayra yorulsun için

benim burada oynadığım balkon sahnesi
karşı apartmandan alkışsız izleniyor
atlasam ne güzel bir final olur
erken bir o kadar sahici

trenden inen keder şehrin ayaklarına dolaşılıyor
tören yok gören de yok bu ölüm oyununu
karşı apartmanda cama perde iniyor

- kulisten gelen sesi duymadı yazık yandı bileti

bitti diyor suflör dekorun arkasından
bitti bu izinsiz gösteri artık gir içeri

kaç yıllığına kim bilir...

belki ben hep bir hançer yarasına uygun düştüm...

İnsan,
dünyaya
herhangi bir
amaç
taşmadan
gelir. Daha
sonradan,
yaşadığı
sosyal
ortamın,
yetistirilme
tarzının,
aldığı
eğitimin
etkisiyle
kimi
amaçlar
edinir.

bir yazar ve intiharı

İnsan, dünyaya herhangi bir amaç taşmadan gelir. Daha sonradan, yaşadığı sosyal ortamın, yetistirilme tarzının, aldığı eğitimin etkisiyle kimi amaçlar edinir. Bu amaçların tutarlılığı ve uygunluğu kişiden kişiye değişebilir. Ama en güzeli ve en

doğrusu o amaçlar doğrultusunda yaşayabilmektir. Nitekim birçok yazar da böyle yaşamıştır. Stefan ZWEIG da bunlardan biridir.

Edebiyatı kendisine amaç edinmiştir. Ancak bu amacın onu serüvenlere ve bunalımlara götüreceğini

hiç tahmin etmemiştir. Amaç ve gerçeklik, yazarın ruhundaki çatışmaların karşıt unsurları olmuştur. Ne amacından vazgeçmiştir ne de gerçekliğe boyun eğmiştir. Özlemini çektiği özgür ve refah dolu bir dünya da buna eklenince çelişkileri tamamen derinleşmiştir. Günümüz insanı gibi karamsar, bohem bir karaktere sahip olmuştur. Süreç içinde edindiği bu karakter özelliği, intiharının nedenini az çok ortaya koymaktadır. İntiharın haklı bir nedeni olamayacağını düşünenler için Zweig'in yaşamı oldukça ilgi çekicidir.

Dünya edebiyatı tarihinde kendisine yer edinmiş, içine kapanık bir yazardır, Stefan ZWEIG. Yaşadığı dönemden memnun kalmamıştır. Bunun nedeni ise, iki büyük dünya savaşına tanık olmasıdır. İlk savaştan (Birinci Dünya Savaşı) sonra yaşama sevincini, umutlarını; ikincisinde de -kendi iradesiyle- ömrünü yitirmiştir. Karısıyla birlikte intihar etmesi, onun ününü daha çok arttırmıştır. Çok sevdiği, adeta taptığı Goethe'nin "insan öldükten sonra daha çok yaşar" sözünü, sanki doğru çıkarmak için intihar ettiği düşünülür. Zweig'in bu beklenmeyen intiharı aslında bir tepkidir: Çok sevdiği çağın küresel düşmanlıklarla yıkılmasına; hayalini kurduğu özgür yaşamın kurulamamasına.

Edebiyata başladığı dönemlerde birçok yazar gibi ünlü olma kaygısı taşımayan Zweig, edebiyata derinden ve gönülden bağlanmıştır. Bu edebiyat aşkı Zweig'i, çok para kazanabileceği ticaretten de vazgeçirmiştir. Çünkü Stefan ZWEIG, Avusturyalı zengin bir ailenin çocuğudur. Babasının ticaretle uğraşma önerisini reddettiği gibi, kendisine sunulan zengin ve rahat yaşamı da bir kenara iterek Berlin'e gider. Berlin'de üniversite okumak üzere Viyana'dan ayrılırken gözü

hep arkadadır. Çünkü, çok sevdiği ve ileride de sıkça özlemini çekeceği Avusturya'dan ayrılmak ona zor gelmiştir.

Zweig'in asıl amacı Berlin'de üniversite okumak değildir. Zaten üniversitede okuduğu dönemlerde sadece birkaç sefer derslere girmiştir. Asıl amacı edebiyatla uğraşacağı ortamı bulmaktır. Berlin'de aradığı özgürlük ortamını -kendini edebiyata vereceği bireysel özgürlük- az çok bulmuştu. O, şaşâli, görkemli ve lüks yaşamdan hep kaçır. Profesörlerle, yüksek tabaka insanlarıyla değil de, kendi deyişiyle "kötü yaşamı" bulunan insanlarla tanışmak ve onlarla bir arada bulunmayı tercih etmiştir. Ezilen, yoksul, sıradan insanları ve onların sefil, hastalıklı yaşamlarını yakından gözlemiştir. Bunu da eserlerine objektif şekilde yansıtmıştır. Ayrıca Berlin'de aradığı edebiyat ortamını da bulmuştur artık. Kimi dergilere yazılar yazmaya başlar. Tiyatro oyunları, çeşitli öyküler yazar. Kimi yazarlarla görüşme ve tartışma olanağını bulur. Böylelikle Viyana'dan kaçmasına neden olan yine kendi deyişiyle; "güvenli burjuva yaşantısından" uzaklaşmış, özlediği başına buyruk yaşama kavuşmuştu.

Bundan sonrası artık edebiyat yaşamıdır. Bir yandan edebiyatçı kişiliği şekillenirken, diğer yandan kendisiyle mücadele eden bir kişilik yapısı da gelişir. Zweig, bir bütün olarak hep kendisiyle de mücadele etmiştir. Bu, onun en belirgin kişilik özelliği olur. Ruhunda hep çatışmalar vardır. Çocukluğunda yaşadığı mutlu günleri ile gençlik çağında tanıştığı baskıcı Avrupa'nın kötü günleri arasında cendereye sıkışır. Ne geçmişini unutabilmekte ne de savaş ortamındaki Avrupa'yı benimsemektedir.

Her insan beklentilerle yaşamını sürdürür. Kişinin beklentileri ya-

şam çarkının dişlileridir. Zweig'in yaşam dişlilerinin kırılması onu içselleştirmiştir. Büyüdükçe hayal kırıklıkları artmaktadır. Yaşam onun için artık hayal kırıklığı demektir. Hayal kırıklıkları, intiharını hazırlayan nedenlerin başında gelir. Bu durumunu, yaşamının son kertesini paylaştığı insanlara açıkça dile getirmiştir.

Zweig, aslında Birinci Dünya Savaşı öncesindeki Avrupa'ya hayrandır. On dokuzuncu yüzyıl öncesinin Avrupa'sının tam da aşığıdır. Ölünceye kadar da bu dönemin Avrupa'sından ve Avusturya'sından bahsetmiştir. Hayranlığını hep dile getirmiştir. "Dünün Dünyası" adlı eserinde çocuk yaşlarda başlayan bu hayranlığını da işlemiştir. Ancak, Zweig'in bu döneme ilişkin görüşleri objektif değildir. Çocukluğunu yaşadığı dönem çocuk gözüyle gördüğü için duygusaldır, yanılmıştır. Çünkü, bu çağda da (1890'lı yıllar) baskı, sefalet, gericilik vardı. Sanırım, olgun dönemlerinde bile bu çağa çocukça bakmıştır ve nostaljik duygunun esiri olmuştur. Stefan Zweig'in çocukça bağlandığı bu aşk, birinci dünya savaşıyla darbe almıştır. Avrupa ve Avusturya kana boğulmuştur. O hayran olduğu, kusursuz Avrupa gitmiştir artık. Sosyal ortamı ve dengesi bozulmuştur. Bu durum, aynı zamanda, onun geçmişini, anılarını da dağıtıp yıkmıştır. Belki de savaşa gelen tepkisinin bir nedeni de budur. Ama nedeni ne olursa olsun, o artık bir savaş karşıtıdır. Her yerde barışı, hümanizmi ve özgürlüğü savunur.

Zweig'in bir özelliği de yığın ideolojilerinden uzak durmasıdır. Bu özelliği onu, nihilizmin kısınsına taşımıştır. Devlet aygıtına düşünsel karşıtlığı pratiğe dönüşmüş ve yersiz, yurtsuz bir yaşamı seçmiştir. Temelde, bireyin özgürlüğünden yana olan yazar, sürdürdüğü eğreti

yaşamla dikkat çeker. Viyana, Berlin, Londra, Latin Amerika ve en son Petropolis'de yaşar. Kendisine göre; "yersiz, yurtsuz bir insan yeni anlamda özgürdür." Böylece vatan kavramını da yitirdiğini ortaya koyuyor. Yaşanılan yeri kendisine vatan seçiyor. Bu, aynı zamanda geçmişle bağlarını koparma eylemidir. Geçmiş bir anlamda reddetmedir. Yine "her şeyle bağını koparmış bir insanın çekineceği bir şey de yoktur" diyerek mutlak otoriteye karşı düşüncesini de böylelikle dile getirmiş olur. Burada ölüme de bir başkaldırı vardır. İntiharı, ölüme (alın yazısal) bir başkaldırı olarak değerlendirmektedir.

Bazen kendini önemsiz görmesi, kimi zaman ayrıntılara takması, tatminsizliği, bohem bir yaşam sürdürdüğünü gösteriyor. Zaten birinci ve ikinci dünya savaşı, Zweig'in yaşamdan kopmasına neden olmuştur. Savaş öncesi ve sonrası gittiği her yerde düş kırıklığı ve yalnızlıkla karşılaşmıştır. Düşündükleri, istedikleri, yaşadıkları birbirine uymuyordu. Bu, onun ne kadar çelişkilerle dolu bir insan olduğunu gösteriyordu. Belki de psikolojiyle yakından ilgilenmesinin asıl nedeni de budur. Freud'un öğretilerine ilgi duyar. Bu sebeple karakter incelemelerine yönelmiştir. Bu yönüyle de "geçmiş çağın, tarihsel karakterler türünde" en iyi eserler yazdığı için iyi bir yazar olarak kabul edilmiştir. Eserlerinde tarihsel ve düşe dayalı karakterleri işlemiştir. Ülkemizde de yayınlanan "Bir Politikacının Portresi" adlı romanında, Joseph FOUCHE isimli kahramanın şahsında kişilik çözümlemesi yapılmıştır.

Bu romanında tüm ayrıntıları (olay ve kişilere ilişkin) ustalıkla sergilemiştir.

Zweig, birçok yazar gibi o günkü dünyanın içinde bulunduğu sosyal ortamı beğenmemiştir.

Zengin bir aileden gelmesi, iyi ve rahat bir yaşam olanağına sahip olması yaşama bağlılık için yeterli olmamıştır. Hayata bağlanmak için hep arayışlar içinde olmuştur. Eldekilerle hiç bir zaman yetinmemiştir. Yaşamı sorgulamayı ölümüne dek sürdürmüştür. Bu sorguyu bitirememesinin nedeni yaşam çizgisini belirleyememesinden kaynaklanmaktadır. Geçmişle gelecek arasında sıkışmıştır. Ne geçmiş düzeninin sağladığı salt güzel yönlerini unutabilmektedir; ne de o günün getirdiği sosyal ortamı beğenmektedir. Burjuva kültüründen geldiği için kimi sosyal çelişkileri kavramakta güçlük çekmiştir. Bu durum da onun yaşam çizgisini bulanıklaştırmıştır. Yani, yoksul halkın çektiği sıkıntılardan hem derinden rahatsızlık duymuştur, hem de onlar için pek bir şey yapamamıştır. Bu durum onun ruh halini daha çok bozmuştur.

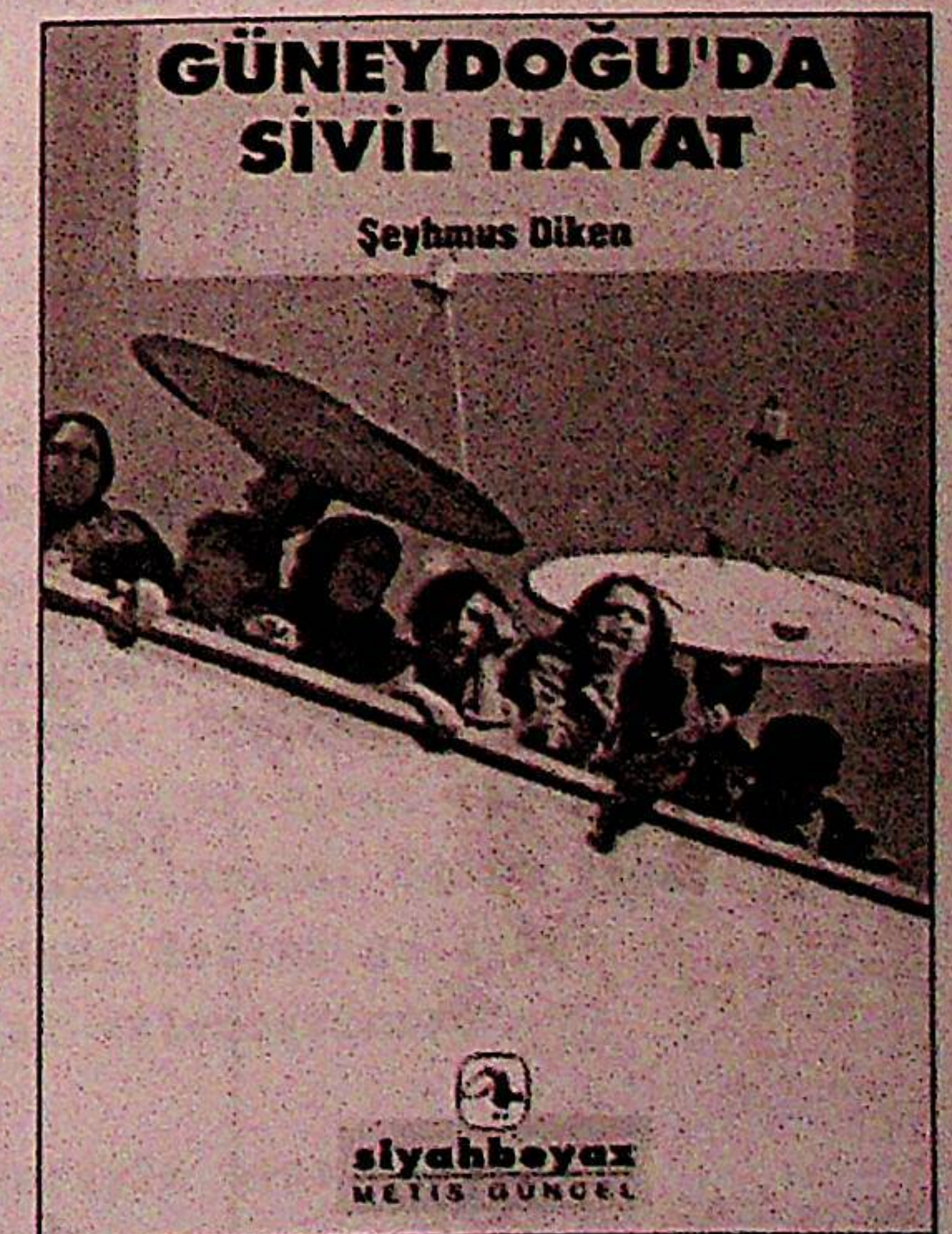
Alt tabakadaki yoksul halk kesimini eserlerinde çokça işlemesine rağmen bu tabakaya hep ilgiyle bakmıştır, onları sevgiyle izlemiştir. Yoksul insanların yaşam tarzlarını merak etmiş, zaman zaman gözlemlemiştir. Hatta onlar gibi yaşayarak onlar gibi mutlu olmayı da düşlemiştir. Bir dönem Londra'da yaşadığı yoksul halini pek dert etmemiştir. Varlıklı iken yoksul duruma düşmenin insan psikolojisinde derin gedikler açması gerektiği yerde, Zweig'da böyle olmamıştır. Geçici bir dönem maddi olarak çektiği bu sıkıntısına rağmen bu yoksul haline pek hayıflanmadığı söylenir.

Zweig, kendisini bir düşün işçisi olarak tanımlıyordu. Ancak eksik olan bir şey vardı; çok çabuk umutsuzluğa kapılması ve karamsar olması. Toplumsal olayları yorumlamakta, doğanın

ve toplum yasalarını -güçlünün zayıfı ezme nedenini- kavramakta güçlük çekmiştir. İnsanların birbirini öldürmesini, ne pahasına olursa olsun saçma buluyordu. Bu özelliği aynı zamanda intiharı seçmesinin bir nedenidir de. Savaşlar, öldürmeler, yakıp yıkmalar, yoksulların çektiği sıkıntı ve acılar onu diyar diyar gezdirmiş. Bu gezmeler aslında kendisinden birer kaçıştı. Ve bu kaçışların sonu gelmiyordu.

Yirmili yaşlarda başlayan bu kaçışa, Bavyera'lı göçmenler tarafından kurulan Petropolis kentinde yakalanacaktı. Zweig, Brezilya'nın bu kentinde ikinci karısıyla birlikte intihar ederek, kendinden kaçışına son verecekti; 1942'nin şubat ayında.

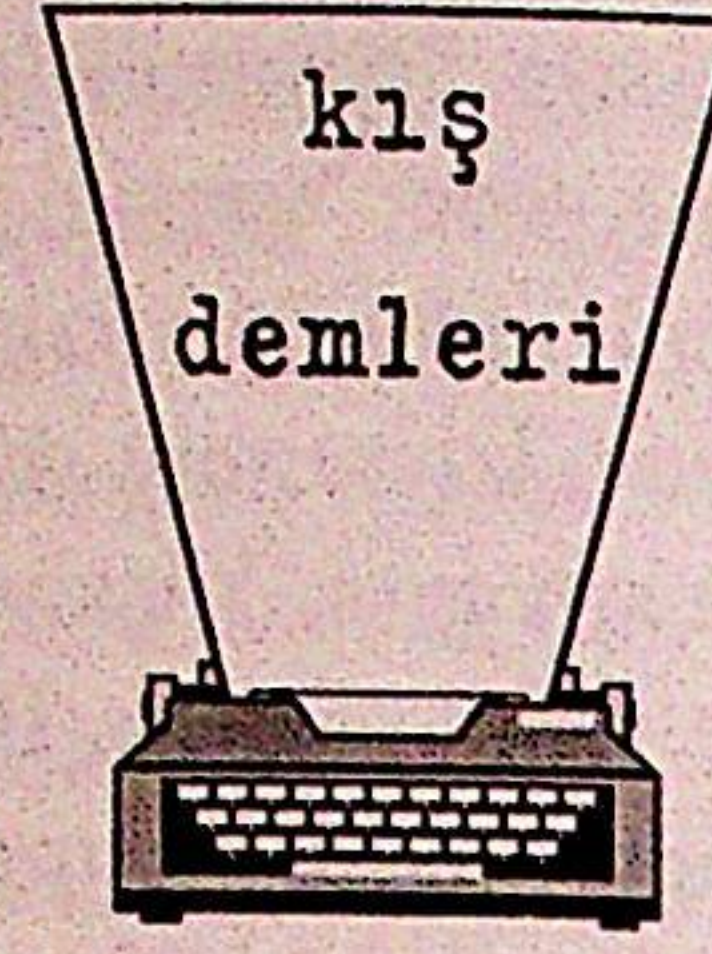
Birçok ülkede milyonlarca okunmasına ve yoksulluk çekmesine rağmen canına kıyması insanları çok düşündürmüştür. Ancak, kimse Zweig'in iç dünyasını, çatışkı dolu ruhunu anlayamamıştı. Bir anlamda, zenginliğin ve ünlü olmanın her şey olmadığını da insanlara göstermiş oluyordu. Aslında Zweig, intiharıyla şunu ifade etmek istiyordu: Uğruna yaşanılan amaçların gerçekleşmemesi ve beklentilerin her defasında hayal kırıklığına dönüşmesi, yaşamın sonu demektir.

● Azad Ziya EREN

kış demleri

I

Bir kar fırtınasıydı belki
Ya da sessizce uzayan yalnız bir çöl. Hayatın kubbesinde
Zonklayan kanatlı bulutlar. Aşkla gelen dizeler gibi
Paramparça oldular...

II

Nerede? soluğunu tutmayarak. İçinde krizantemler
Parıldayan dudaklara üfleyip. Senelerce sonra
Bekleyerek deniz ya da siyah saçların durulmasını

İstemek, ip gibi incelen bakışların ardında. Alevlenen
Kırmızı panjurlu bir evde sevgiliyle sabahı etmek. Nerede?

Bir nehri olabilecek herhangi bir ülkeye kıyı bir kasabada

III

Her şey ölüyor ve tek şey kalıyor. Boynuzların uğultusu gibi
Mezarlıkta dolanan gölgeler. İçindeki geceyi dışarı salıyor.
Bulanık suskun ve dev bir orman. Saat dört buçuk sularında
Aydınlanıyor. Yatak çarşafını usulca ıslatan vücut
Damlalarıyla gece sabaha erirken. Her şey ölüyor ve tek şey.

Ani bir yeşerme, kan birikimiyle dudaklarda kalıyor. Gölgeler...

IV

Gölgeler içinde boşluğu sızlatan
Bir ezgi gibi yavaş ve keskin dönerek
Düşüyor kirpik. Düşüyor yaprak. Düşüyor heves

Sonbahar çok uzak oysa. Eşikte hâlâ kar kümeleri var

V

Bir karkuşu kar tanelerinin şarkı söylediği geç vakit
Soğuk bir rüzgâr kokusuyla. Açıldığında pencere
Apak tüyleriyle bırakıverdi ılıkliğini içeriye

Kristal kılıçlar, boy uzatırken saçak dibinde. Karkuşu
Siyah beyaza rengini veriyordu bahçeye

VI

Renklerin karardığı geçidin uyukluğunda. Islak
Şemsiyeler ve siyah kar gıysileriyle. Bahar bir mum ışığında
Canlanıveriyor ansızın. Kuş cıvıltıları kulaklarımda
Aşk merdiveni gibi yeşeriyor. Ve ani bir patlama göğün kasıklarında
Yeni bir kanama yağıyor. Bembeyaz rüyanın kızıl alevlerini söndüren.
Yüzümde iki çizik. Tünelin öteki ucunda bir ipilti
Apansız derinleşen bir hüznle beliriveren. Bildik kehanet:
Isısızlık

VII

Sahte derinliğin salonunda salınan avize. Diri bir azize
Gibi dans ediyor kırmızı halının üstünde. Ve meydana
Heykelin gölgesinde ay. Işık sağlıyor sokaktaki müdavimine

Her gün yarını merak eden kimsesiz. Bir körfezin ağzında
Durgun suları döndüren bir çift göz.
Üç damla öğüt bırakıyor kıyının tunç tasına;
Nefret. Rüzgâr. Öz

VIII

Cenaze çiçekleri üstüne
Düzensizce meyleden taneler mi? Dönelen kar burçları. Ağulu
Gülleri beyaz karanfile çevirdiler. Ve mersinin döküldüğü avlu
Söyle. Devrilen ne dokunuşlardan yoksun koyarak. Gerisingeri
Cenaze çiçekleri üstüne?

IX

Sesler geliyor. Bahçede kırılan dal eklemelerinden. Maviyle
Sarmalanmış. Günle kanatılan yükselteler ardından.
Sesler geliyor. Zehirli iğneler. Şavkıyan çizgilerle eğilen
Çamlar altından. At soluğu. Kan pulcuğu parıltılarından
Sesler geliyor. Bulut kardeşliği kırılımdan. Tecrübesizlik yüzün-
den
Ayartılmış gökler katından. Tandan. Yıldız burçlarından
Sesler geliyor. Sevgili elindeki kavkıdan. Uğuldayan
Okyanusların çalkantılı akıntılarıyla. Kıyıya vuran çakıldan.
Çiğ kollayan dağ yamaçlarına. Uçurum kanatlarına. Sedir eteği
Rüzgâr sırtlarına dolan kır kokularından. Sesler geliyor
Maviyle sarmalanmış bahçede kırılan dal eklemelerinden

Ve sesler cam ayraçı ardında aşk demleriyle sessizleşen

X

Başka bir sesi hep var söylenen. Sözcükler gibi
Kırılan duvarların. Ve dans ederken yer değiştiren
Bir sesi hep var başka başka aşkların.

XI

Yaprakların kıvrımında bir yüz. Sakin. Gökyüzünde
Eşsiz meyvelerin kokusuyla. Salınıyor saçları. Ah mutlu gözleri
Nasıl da sıcacık yaklaşıyor. Eriterek sürtündüğü daldan. Düşürdüğü
Kar birikintilerini. Akıyor ayakları. Yanılgılı yıllardan beri.
Düşündüğüm ve dudaklarıyla buluşmayı beklediğim
Tatsız gökyüzünde bir pencere. Güneşten ve maviden çerçevesi.

Eşsiz bir fotoğraf. Tıpkı bir anı kollarında ısınır gibi

XII

Bu sokağın cürûflu kollarında. Ne keşfedilecek eski bir konak
Yapayalnız kırışmış bir yüz ne de. Arkadaşlar bir boşlukta
Çarpınıyor kalplerimiz. Ve sanırım hepimiz hâlâ kimsesiziz

XIII

Şu sessizliği yorulmaksızın bozan yağış. Şafağı unutturdu
Köşeden beliren yıldızlarıyla verandanın. Gözleri yuman haz
Gergin vücutlara dolan rüzgâr. Yağan karla kapandı gece sessizliği

Ve sonra yağmur, usul, ağır bir yaşlı bastonuyla beliriveren
Ve sonra sarsana dek titreşen fenerin alevinde. Açık pencere
Kapayacak bir el yoksa okşanmamış beden gibi kaskatı
Çürüyerek bir gün er geç bir gün kaçınılmaz yakınlıkta gömülen

XIV

Tenim ürkmüyor bu suskunluktan. Kanımın fışkırması olağan
Suyun donması. Çıldırılmıyor siyah ve beyazın bu bitimsiz dansı.
Renkleri arzulamıyorum. Rüzgâr geçmesin bugün.
Güneş eritmesin sarkıtları sokak lambasındaki. Kar. Sadece kar.
Hafif dokunuşları gibi şefkatli sevgilimin. Daha da yağsın
İstedğim bu. Sokakta ölenin mezarı bugün de açılmasın

Kürüme kolay yoksa. Böyle ıssız beklemek ne diye. Hava soluyor
Yine de kalanlar. Yürüme kolay yoksa. Ama kar. Sadece hafif
Bir kar yağışı. İstedğim bu. Sokakta ölenin mezarı bugün de açılmasın

XV

Hani kış demleri vardır. Kavrayan ve beklemeyen.
Hiçbir şeyi esirgemeyen heybesiyle kış demleri. Bahar demine döşek.
Uykuluğunu tomurcuğa açan. Her sabah ve her akşam.
Sırtını yaslayan. Ah! değişmez ritmiyle süregelen beyaz notalar.
Tuzdan elleri yok damlalar. Yanım sıra beliren irkilmeyle. Koynunda
Korkarak uyku bilmediğim demler. Uyanıklığın üreten vadilerinde.
Stentor ve Kentaura'nın dört nala seviştiği. İşte önümde
Tükenmeksizin ilerleyen kış demleri. Acıları sağaltamayan

XV

Narin ve gayretli bir ruhla aynı bedende amber ışıltısı.
Ölüm ışığı ve ışık dinginliği ölümsüzlük uykusunda.
Kırılan kelebek duyargası. Ve muğlak bir (s)alkım.
Ve inci parıldamasıydı gecenin bukağısında. Yanılsama ya da

XVI

Ve onun ışıkları aylak. Işıkları ay altında
Balkıyarak batar göğsüne toprağın
Ve onun sessizliği derin. Sensizliği serin bir ırmak
Dalgalarında akar göğsüme

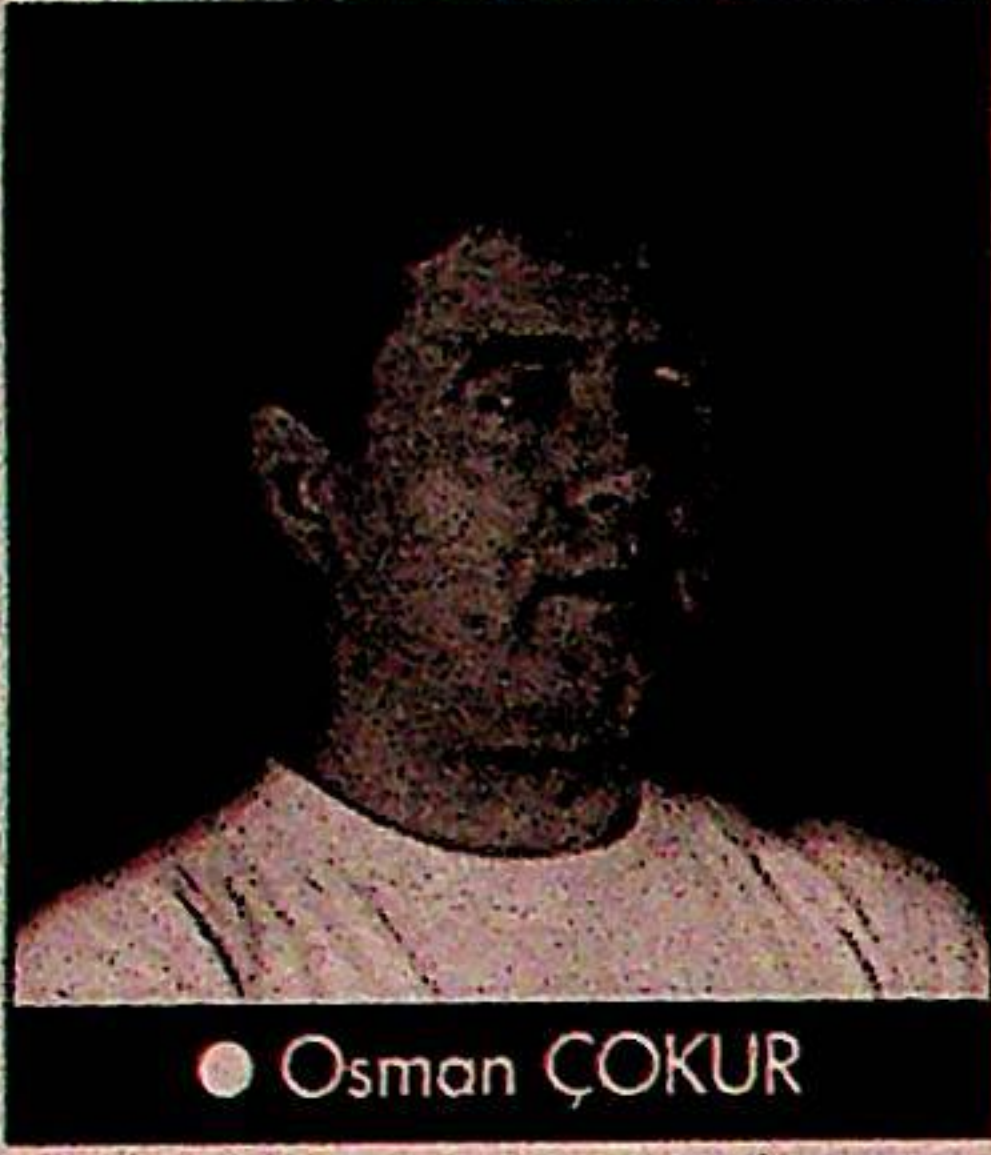
XVII

Gideceğim. İstersem niye olmasın. İstersen niye
Olmasın. Burada tutabilecek kadar yakın bir bahar.

Yaprak ucunda. Ot kökünde yeşil.

XVIII

Bir kar fırtınasıydı evet
Birleştikçe çoğalan damlalar. Ömrün kubbesinde
Yaşanan tek gerçekle sınıksı. Aşkla gelen dizeler gibi.
Tek parça oldular...

● Osman ÇOKUR

kaçış

**Erdem sadece bir söz onlar için
Ve kutsal Orman sadece odun**

Horatius

İlk patikanın kıyısına iliştiklerinde, kara taşlıklı kıraç düzlüğün ardında, bozkırımsı stepleri andıran uçsuz bucaksızlıkta dağın ilk sınırları beliriyordu. Kuzey doğudan oldukça soğuk dağ yelleri devinmeye başlamış, yalınlanan rüzgar girdapları mağaramsı kovuklarda uluyarak debeleniyordu. Çoban aldatanlar, kum keklikleri, hareli sürüngenler renkli cümbüşleriyle yarlara, kalın köklü, dikenli gevenlere sinmeye başladılar. Alı al, karası kara, yeşili yeşil, suları berrak, kuyuları soğuk ve derin bir yerd.

İki adam yürüyordu, "bak" dedi, iki adım önde yürüyen adam, "Gökyüzünü kentte bu kadar berrak gözlediğini hatırlıyor musun?" Sonra kalın parmaklı ellerini gözlerine siperleyip biraz daha dikkatlice yerküreden gökyüzünün tablasına dikeldi. "Görüyor musun? Kentin iğrenç ve yapay atmosferinden uzaklaştıkça, gökyüzünün daha da berraklaştığını göreceğiz demiştim. Yanılıyor muyum, söyle? Bir de şu parmağımı doğrulttuğum yana bak bir! Ne kadar da yalın ve katışıksız duruyor, değil mi? Çok yorulduğunu biliyorum, dur! Birazdan şu tepeciğe çıkacağız. Söz, ama bir sigaralık nefeslenmeni gözeteceğim. Yine de çok istiyorsan burada da oturabiliriz. buranın katışıksız ve temiz oksijenini hiçbir yerde bulamazsın bak (biraz alaylayarak)! Parkanın fermuar ve düğmelerini iliklersen iyi olacak, pek de alışkın olduğun söylenemez. Sıkı giyinmek her zaman iyidir, bilirsin.

Hıh... Vah-vah! Eklem bağların o kadar zayıflayıp kireçlenmiş ki, sana bu yürüyüşün yarayacağına eminim. İnan, bilmesem yürüyüşlerime ortak edip çağırmazdım seni. Gerçekten de kendini iyi hissetmiyorsan, fazla ısrar etmek istemiyorum." Saatine baktı. "Zaten kırk dakikadan fazla olmadı yürüyüşümüz; aracımızı görüyorsun, çok uzak değil. İstemiyorsan, geri de dönebiliriz. Tamam-tamam, somurtma, yorulduğunu biliyorum, sen kazandın; oturuyoruz."

Yaklaşık yirmi dakika sonra tepemsi yerde yürüyüşe devam ediliyor; İki adım önde yürüyen adam, kent kaçışlarını o kadar rutin hale getirmişti ki, devcileyin kent olgusu bir başına kâbus olumlama veya yermeye ilişkin fikir yürütemiyordu.

Kararsızlık kente bile sinmişti denilebilir. "Çocuklar..." diyordu bazen, "Çocuklar... neden yürümesini beceremezsiniz ki?" Düşünsel iç monologları ne kadar büyütüyordu. Bazen elleri ve ayakları farklı ritimlerde kasılıyordu. "Her halde psikiyatriste görünsem iyi olur" diye düşünürdü. Manik depresif veya şizofreni başlangıcı teşhisi koyup bir sürü olağanlaşmış, ne idüğü belirsiz seans ve kimyayı bedenime yüklemeye çalışırdı.

Dünya kadar kaygı gütmekte hak-sız mıydı? Monologlar, içsel diyaloglar bazen o kadar adrenalini yükseltiyordu ki, yüzü kızarıp bozuyor; mimikleri, kasıntıdan, karşısındakinde kuşku uyandırmaya yetiyordu. Hele de güncel siyaset, yazın ve yaşama dair duruş boylamında, didişip yiyişenlere müthiş içerliyordu. "Her Allah'ın günü Felsefe.

Ya da, böyleyse eğer... sonuç...ben niye bilmiyorum"lar, bilmeklikler, yok-yok bu müthiş çekilmez bir şeydi. Tanrının günü kurgulanmış, yapay yüzler, Kentin solgun ve kasvetli yüzü, donuk çehreleriyle hiçbir şey ifade etmeyen kasınık insan suretleri... Yok yok bu böyle olmaz: Aforizmamı bu hilkat garibelerine harcatamam ya! Kaçacağım. Her gün kaçış büyütmeliyim. Kentin eskimiş yüzü sur'un burcuna yedirilmiş, kitabe türlü boynuzlardan yapılmış Sunak, o geniş ağzında fokur fokur suların akıştığı, aslan başlı yavşak tip. Doğalite, tekabülite, ideolojilite; müthiş boğuntu, müthiş takıntı, dur-dur diyordu. Bak gideceğim. Ben malzemeyi karınca kışakları mahirliğiyle topluyorum... Breh... kaçacağım...

Dağın gediği, ikinci vakitlerine denk düşmektedir. Yaban alıcının dibinde, yer yer çürümüş alıç cesetleri var. "Aaa! Tanrım!" dedi, "buraya da gelmişler." Kırık yetmişlik, tekel rakı şişesi, dört -Efes tabir edilen alkollü- bira kalıntısı ve tilkilerden arta kalmış dışkı ve kemik parçacıkları...

Dağın gediğinde yürüyüş:

Korkunç uğultulu makine gümbürtüsü, hayretle buluşan merak, uzaktaki siluete sarı ton hakim. Kara metalik makine takımları göze çarpıyor. Siyaha çalan rakamların beygir sayısı çokça seçilemiyor. Makinenin beygirle sınıyan yüzü. Kabinde noktacı gibi devinen kara bir kafa. Yeni yarılan yolun sağınasoluna savrulmuş kaya cesetleri ... İki adım önde yürüyen adam: "Yol yoktu şimdiye değin" dedi. Diğerini yapmadı. "Ulaşılamayacak yer kalmayacak" diye düşündü, "Café diyalogları buraya taşınacak. Yollar ulaştıktan sonra buraya da café açarlar artık."

Eski kent kalıntısının kıyısında göçük avlu kasır:

Bir tane dağdağan ağacı. Ağacın dibi; kaynaktan dört keklik yamaca doğru yürüyorlar. Tek sıra haline geldikleri söylenebilir. yaprakları dökülmüş ağacın dibinde oturum; iki kişilik. Birinci adam derinlik büyütülmektedir. "Hey, hey adamım, sakın ol ha!.. Acı biber anarşistliğinden habersiz gibisin. Sorguluyorsun. Bu kentte olasılıklar varsa beni nasıl olur da yadsırırsınız? Ben-siz kuram, felsefe, şiir, bensiz ben...ben ki son Mohikan'ın hüznünü büyütüyorum.

Ben olmasam bu kentte yaprak kıvılcıdamaz... Breh!..

İki adım geriden yürüyen adam boşlukta dikilmiş, incecik bir çınar gibi salınıyor. Salınımında, kasıntı olduğu söylenemez. Silik bir siluet çerçevede, uzak ve buğulu bir resim gibi duruyor...

Kekliklerin yürüyüşleri sonlandı. Dağın gediğinde kızıklar alazlanıyor. Alaz derinleştikçe, gün ışığı yitmekte; keklikler şimdi en yüksek kayalıklarda çalınmış gezinmekte. Önde yürüyen adam düşünsel bunalım büyütüyor. Birazdan keklikler ötmeye başlayacak... Başladılar. Kakıbo!...Kakıbo!

İkincinin oldukça geç vakitleri, akşam gecenin ağulu ve karanlık yüzüne doğru akmaya başlayacak. Gece, çakalların ve tilkilerin mekanıdır, birazdan.

İki adamdan ilki, dikenli gevenleri sökmeye çalışıyor. Kıymıklar ve dikenler ellerinde kalıyor. Yaklaşık bir eşek yükü kadar geven topladığı söylenebilir.

Gevenleri pek dar olmayan kovuğa taşımaya çalışıyorlar. Kovuğa ancak eğilerek geçilebiliyor. Gecenin kıyısı olduğundan kovuk oldukça karanlık gibi. Düz bir zemin olduğu söylenemez. Kovuğun iç kıyıları tam seçilemiyor. Tavan düşük ve eğimli.

Önde yürüyen adam ezvayla kavı buluşturma çabasında şimdi. Yı-

ğılı gevenler tutuşmaya başladılar. Çakallar ve tilkiler, keskin duyularıyla gezinmeye başladılar.

Geride olan adamın yürüyüşten bitkinleştiği gözleniyor. Çantasını indirdi. Çıkınına dokunmadı bile. Battaniyesini serip, uyumaya çalışacak. Gevenler çatırdayarak, hareketleniyor. Kovuğun içi aydınlanmaya başladı. Şimdi tavanda kızılımsı, yekpare sünger taşlarının küçücük gözenekleri aydınlanıyor. Kızıklar daha kızıl, karalar daha kara, alazlanıyor. Uyumaya çalışan adamı, gevenlerin rehabeti sarıyor. Ayaklarını yavaş yavaş uzatmaya başladı, gerindi. Avuç içiyle ağzını kapıyor (esneme). Isının yarattığı mayışma, bütün bedenini sarmaladı. Ayaklarının kasıntısı yavaş yavaş mayışmanın etkisine girip gevşiyor. Bir an gözlerini kapayıp tekrar açıyor. Kovuktaki ahenk ve alevin yalınları, cıvı cıvı renk cümbüşleri yaratıyor. Kafasında özgün sonatlar devinmektedir, şimdi. İki adım öndeki adama bakıyor. Yüzünün solu gölgelenmiştir. Dizleri karnına çekili, ellerini dizlerine kenetlemiş, sallandığını görüyor. Sallantısı ritmik geliyor. Dışarıda geçirdiği ilk gece, gerideki adamı sevindiriyor. İşte tekrar gözlerini kapadı. Diz bağları gevşedikçe, ayaklarının yayılım açısı genişledi. Ayak tabanları, taneli ve yağlı yumuşakça bir denize girdi sanki. Ayaklarını yaydıkça, taneli yağlı denize daha çok girmeye başladı. Şaşırıldı. Yayıdığı ayaklarını yağlı denizden gerisin geri hızla çekti. "Tanrım! Bu da ne?"... Dizleri karnındaki adam: "Korkma" dedi, "bunlar ceset". İrkilerek ayağa kalkan adam, kafasını sertçe sünger taşlarına vuruyor.

Gözleriyle çıkış yolunu bulmaya çalışıyor, bulamıyor. "Korkma" dedim, "bunlar ceset. Gel, ateşin yanına çömel, gözlerini aç, gözlemlemeye çalış. Müthiş bir şeyle karşılaşacaksın."

İlk patikanın kıyısına iliştiklerinde, kara taşlıklı kıraç düzlüğün ardında, bozkırımsı stepleri andıran uçsuz bucaksızlıkta dağın ilk sınırları beliriyordu.

Gecenin karnında iki adam. Alevin dili, gölgeleriyle oynuyor. İkinci adam daha çok ateşin kıyısına sığmıyor. Ateş, yeni geven parçalarıyla besleniyor. Beslendikçe gölgeler büyümekte. Yeni geven parçaları ısındıkça çatırıyor. Gevenlerin çatırtısı, dışarıdan geçenlerce duyulabilir. Tilkiler ve çakallar kulaklarını kabartmış durumdadır.

...Şimdi ikisi de ceset yığınının bakınıyor. "Ne kadar ilginç, değil mi?" diyor, "her halde rüzgarın kovuğa yığıldığı, tohumu yaban bitkisi cesetleridir."

- Hayır, bunlar yaban tohumu bitki cesetleri değil.

- Pekî, ne? Diyor ikinci adam.

- Uğur böcekleri.

- Ne?... Uğur böcekleri mi? Ne yani, burası fil mezarlığı mı?

- Evet, uğur böcekleri. Bir çeşit fil mezarlığı da diyebilirsin.

- Nasıl oluyor da; burada ölmeye geliyorlar?

Önde yürüyen adam gülmeye başlıyor.

- Evet, basbayağı burada ölmeye geliyorlar.

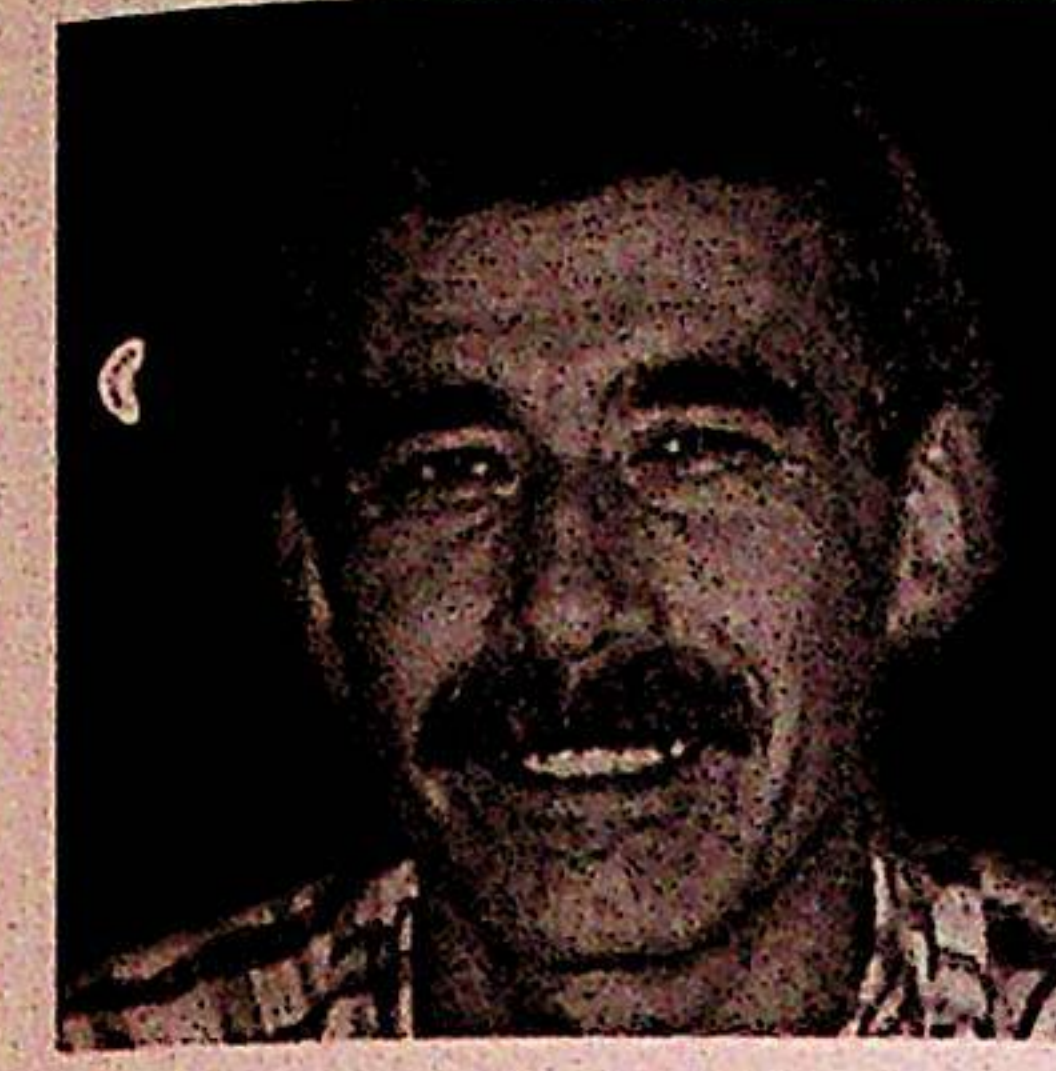
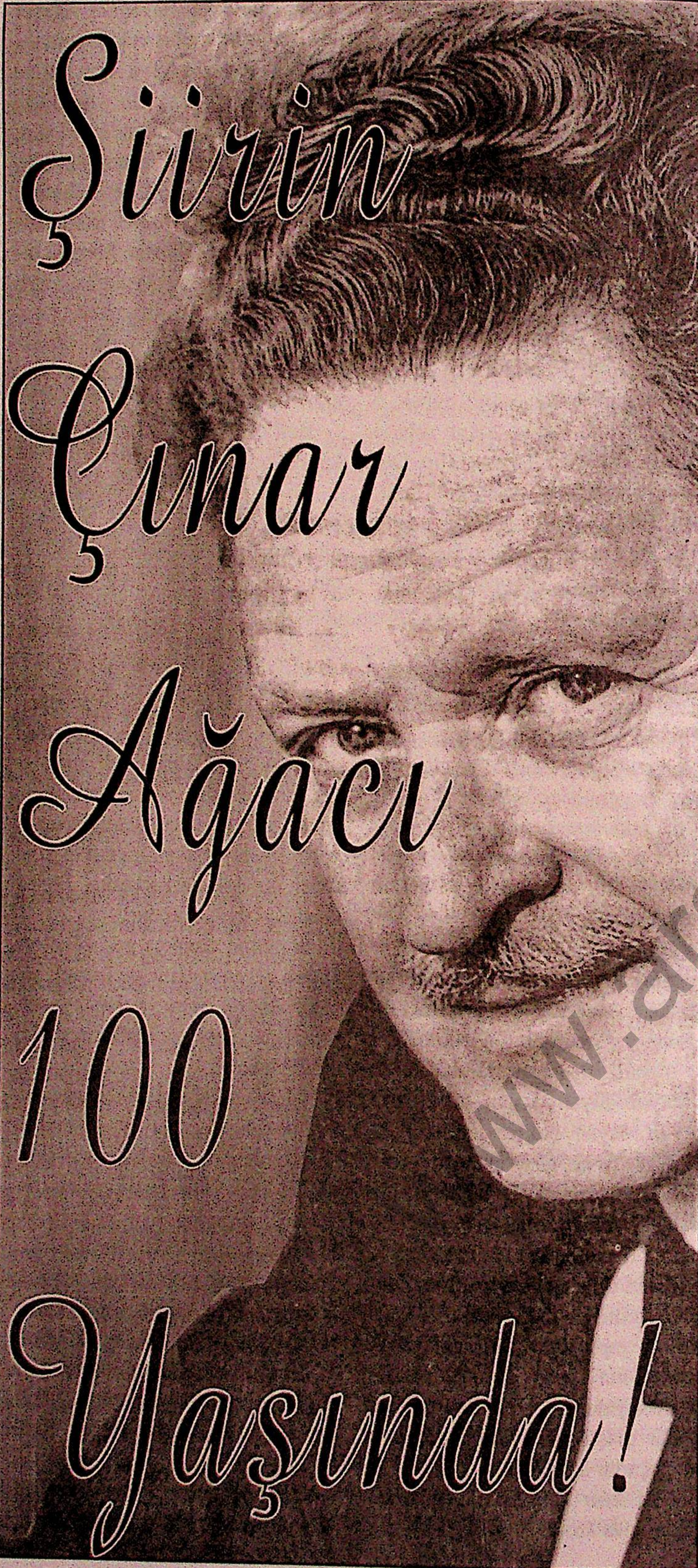
Ateşe atılan yeni geven parçalarıyla, ateş yeniden harlanmaya başlıyor. Yalımlar, yığında senfonik renk cümbüşleri yaratmaktadır. Milyonlarca ölü can, kırmızı zeminde, siyah noktacıklar ateşin alazıyla kırmızılar ve siyahlar birlikte dansa başlıyor ve dünyanın bütün uğur böcekleri burada ölüyor.

- İnanmam, diyor ikinci adam.

- Görüyorsun.

Gevenlerin yalımları kovuğa giren rüzgarla oynaşmaya başlıyor. Alevin dilini, renk cümbüşünü, bir ara, rüzgarın yarattığı girdap, boğar gibi olsa da. Cümbüş tekrar başlıyor.

Şafağın ilk kızılı, Karacadağ'a ulaşana dek uyumuyorlar. Birazdan şafak sökmeye başlayacak. Çakallar ve tilkiler yarlara, keklikler kayalara... Kakıbo!..Ka...ki...bo...

● Aytekin KARAÇOBAN

kente dönüş düşü

kente
dönüş
düşü

Herkesin bir yerlerde bıraktığı bir genç vardır
Sen Diyarbakır'da bıraktın onu
Bir anası, bir de şiirleri
Gerisi uzaklara açılan yollar
Gerisi tokası düşmüş kemer surlar
Gerisi yelsiz değirmende öğütülen bellek
Gerisi çamurda, balık istifi çoğalmada renkleri dağılan gökkuşağı

Diyarbakır'da bir genç bıraktın
Roman anlatırdı dostlarına
Ve onlardan biri
Anlatmadığı bir romanın kahramanı oldu
Kıyısında köpüğünü kabartır zaman zaman
Üstüne yıktığı dev dalganın ucu
Öfkeli
İzi derin
Ağulu

Çabuk yaşlandı küçük dokunuşlarının ateşi
Çabuk çekti üstüne kül yorganını
Sana gecenin bitek toprağında
Bire on veren uykusuzluğu bıraktıktan sonra

Her yanın üzüm bağı şimdi
Her yanın şarap fıçısı
Kırkında yillanıyor
Yaşlı bir yelkenlinin pruva heykeli gibi
Bütün rüzgarları, bütün dalgaları
Dilim dilim ederek kente dönüş düşün
Ve orada deniz yok
Ve kimi şaraplar
Fazla yillandırmaya gelmiyor

● Sevil MÜNGAN

yokluğun tapınakları

"Yaşamak, yaralamak ve yaralanmaktır."

F.Nietzsche

Ateşli bir hastanın yürek çarpıntıları kadar sık ayrıntılarla dolu, fakat nasıl geçtiği anlaşılmayan bir yarım saat geçirmişti. Yağmur, haksızlığa uğramış bir çocuğun hınç dolu ağlaması gibi kaldırım taşlarını dövüyordu.

Bir gece önce ağzında külü uzamış bir sigara, uzayıp giden tren raylarına bakıp, tanımsız hissedilen gece serinliğinde titrerken, yaşamla ve gelecekle ilgili pek fazla umudunun kalmadığını fark etti. Yalnızca iki seçenek vardı, birincisi vazgeçmek, ikincisi gecenin uzayan karanlığına, gittikçe derinleşen sessizliğe, hafifçe ürperten serinliğe ve geçmişe dönüp yazmak...

Geçmiş şimdiki zamana yük edip yazmayı seçmişti adam. Başına gelen şeylerin, sonradan sözcüklere dönüşeceğini bilmiyordu. Yıllardır kendine ait olmayan, ödünç alınmış duygularla yaşamış, bu başkalarının kurguladığı hayat yüzünden kimseden hesap sormamış, hayalleri ve yanılılarıyla hayatın kuralları arasındaki uçurumun üzerinde asılı kalmıştı. Yeryüzü çukurları tüm zamanlar için onu çağırıyordu.

Oturduğu yerden kalktığı anda uçsuz bucaksız düşüncelerin içinde çoktan kaybolmuştu.

Ufku şehirde bir çizgi gibi görüldüğü saatte kendini dışarıdan, geniş caddeleri besleyen sokaklardan birinde buldu. Yitirdiği bir şeyi ararcasına telaşlı bir müddet yol aldı. Dilsiz birer şahitti vitrindeki mankenler. Ve bir tek onlar biliyordu yeryüzü çukurlarına yaklaştıkça bilinmeyen bir bıçak yüzünden yara aldığı. Perili evlerin perdeleri pembeydi. Ortaçağ soyluları geçiyordu kaldırımlardan; mavi, aydınlık bir okyanusa doğru koştuklarını sanıyorlardı.

Pasaportunu kaybeden leylek, tanrıdan aldığı bebekle, yanlış bir kapının ziline basıyordu ısrarla. Ve yeryüzünün tüm bebekleri yüzle-rindeki yabancılaşmayla, katı birer hayvana dönüşüyorlardı. Ve biz yetişkinler ise sadece ucuz trajediler yaşayan oyuncular gibi, tükenmekte olan zamanı ciddiye almaksızın seyrediyorduk.

Yeryüzü çukurlarından birinde yalnız kalmış, yüzünde mitolojik bir ifade taşıyan kadın, doğduğu günden beri hayatın tadına bakıyordu; beslenme çantası yalnızca önüne serdiği bir mendilden ibaretti.

Bir grup insan, ellerinde alet-edevatları, zamanın antenlerini tamir etmek üzere yoldan geçiyor ve onları beyaz yelesi atların sırtında, anlamlı bir yaşam isteyen, savaşçılar, sanatçılar, geleneksel kıyafetleriyle halk oyunları ekibi, ozanlar ve filozoflar izliyordu.

Yeryüzü doruklarında aşık olmayan, inançları küçümseyen, yaratma cesaretini yitirmiş bir grup insan, birkaç metre ötede ceryan eden bu düelloyu seyretmemeleri için insanları, "kapayın gözünüzü, tıkayın kulaklarınızı, hiçbir şey düşünmeyin" diye uyarıyordu. Özgürlük taraftarları "Adaletle Cesarete Evet, Sefaletle Esarete Hayır" sloganını bir tekerleme olarak söylerken şaşırıyor, kendi aralarında çatışıyorlardı.

Zaman, herkesin bu büyük yükü taşımasını isteyen, doğuştan gelen bazı özelliklerden ve toplumsal şartlardan kaynaklanan bir eşitsizlik zamanıydı.

Ve küçük bir çocuk; zamanı, renkli taşları ayırarak, birleştirerek hesaplıyordu.

Düş açığa çıkarılmış, yaşama eklenmişti. Üzerinden geçilip gidilen yeryüzünde yokluğun tapınaklarında; sökülme bekleyen şafaklarda acının ve umudun aynı anda değiş tokuşunda adamın yüzüne sarı bir ışık vuruyordu. Yerdeki kırık cam parçalarında ay, bin parçaya bölünmüştü. Perili evlerin perdeleri siyaha bürünmüştü ve asla kimseye açmıyorlardı kapılarını. Pasaportunu kaybeden leylek bile, tanrının verdiği bebeği alıp yanlış istasyona doğru uçuyordu.

Şimdi geniş caddeyi besleyen sokakta tüm insanlar önce mezar taşlarına dönüşüp yeryüzüne veda ediyor, sonra bu dünyayı ziyaret eden aydınlık zihinli ruhlar gibi sokakları yok-luyordu.

Güneş ve Ay yine yer değiştirip birbirine dönüşürken, yeryüzü çukurlarında en imkânsız düşler, yokluğun tapınaklarında tanrıya el açıyordu, yalnızca mitolojik yüzlü kadının çantasındaki birkaç kuruş için.

● Reha YÜNLÜEL

papağan

fibed'e

"bir papağan olmamalı yaşadıklarımız" dedi papağan
-"ayrılıklar ayrılıklara benzememeli"
-"hep bir ufak fark gelip peşine,
yaramaz bir çocukçasına eklenmeli"

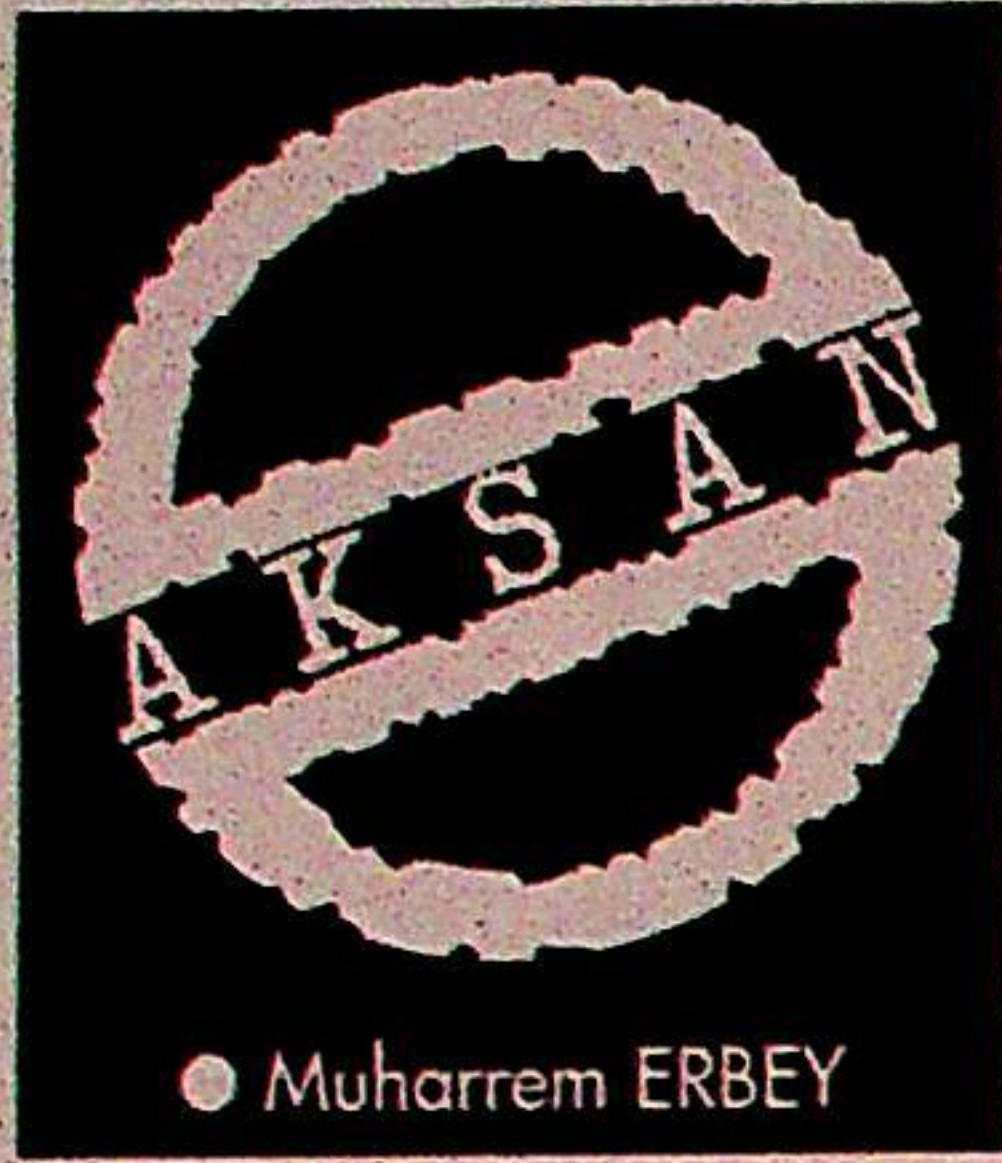
"havuzda biriken suların matematiği gibi değil sevmem seni"
-"karşılaşan otobüslerin hız farklarının sorulması gibi değil"
-"aynaya baktığında görmek aynayı ve ötesini gibi,
yalnız, aksedeni görmek gibi değil"

-PAPAĞAN (PAPAĞANPAPAĞANPAPAĞAN VERSİYONU)

fibed'e, fibed'e, fibed'e...

"bir papağan olmamalı yaşadıklarımız" dedi papağan
-"bir papağan olmamalı yaşadıklarımız"
-"bir papağan olmamalı yaşadıklarımız"
-"bir papağan olmamalı yaşadıklarımız"
-"ayrılıklar ayrılıklara benzememeli"
-"ayrılıklar ayrılıklara benzememeli"
-"ayrılıklar ayrılıklara benzememeli"
-"hep bir ufak fark gelip peşine,
yaramaz bir çocukçasına eklenmeli"
-"hep bir ufak fark gelip peşine,
yaramaz bir çocukçasına eklenmeli"

"havuzda biriken suların matematiği gibi değil sevmem seni"
-"havuzda biriken suların matematiği gibi değil sevmem seni"
-"karşılaşan otobüslerin hız farklarının sorulması gibi değil"
-"karşılaşan otobüslerin hız farklarının sorulması gibi değil"
-"karşılaşan otobüslerin hız farklarının sorulması gibi değil"
-"aynaya baktığında görmek aynayı ve ötesini gibi,
yalnız, aksedeni görmek gibi değil"
-"aynaya baktığında görmek aynayı ve ötesini gibi,
yalnız, aksedeni görmek gibi değil"
-"aynaya baktığında görmek aynayı ve ötesini gibi,
yalnız, aksedeni görmek gibi değil"
-"aynaya baktığında görmek aynayı ve ötesini gibi,
yalnız, aksedeni görmek gibi değil"

● Muharrem ERBEY

gulo, zerguz, bağbozumu

Gece saat üç.
Telefon. Kara
haberdir. Apar
topar Dicle
Üniversitesi
Araştırma
Hastahanesi'ne
gittik. Cenaze
ambulansa
yerleşti.
Hazzo'ya doğru
yola koyulduk.

Gece saat üç. Telefon. Kara haberdir. Apar topar Dicle Üniversitesi Araştırma Hastahanesi'ne gittik. Cenaze ambulansa yerleşti. Hazzo'ya doğru yola koyulduk.

Güneş doğdu. Sonbahar. Hava serin. Konvoyda ölüm sessizliği var. Kentin elektrik direkleri kayıyor gözlerimin önünden birbirinin peşi sıra. Kesik kesik cümleler takılıyor boğazıma. Av gibi hissediyorum kendimi. Yollar تنها. Hazzo'dayız. Mezarlığın yanındaki eve yöneliyoruz. Kapıda kadınlar, analarımız. Ağtlar yakılıyor, göğüsler dövülüyor. Her ağıt bir şiir, bir destan. Acının dışavurumu bir sanat şölenine dönüşüyor.

On yedi yaşlarında Çukurova'da köy köy dolaşan ağtları, destanları toplayan Yaşar Kemal'i arıyor gözlerim. Kürtçe ağtlar mavzer mermisi. Karşı tepelerde bağbozumunda olanların kulaklarında çınlıyor her biri. Cenaze camiye giderken, erkekler yakındaki mezarlığa başları önde, suskun, sarma sigaraları ağızlarında yürüyorlar. Kara haber tez duyulur ya, mezar hazır.

Bağbozumundakiler, kazanlara un ile karıştırılmış şırayı boşaltırken, altındaki ateşi besliyorlar, kulakları yas evindeki ağtlarda. Gulo son yolculuğuna bağbozumunda mı çıkacaktı? On gün önce bağbozumuna (ser rez) gitmek için hazırlık yapmıştı. Mehsereyi (üzümün ayaklarla ezilip şırasının çıkarıldığı yer) temizlemiş, üzümlelerini toplamaya başlamıştı bile.

Zerguz (büyük sarı ceviz ağacı) ile dut ağacı arasında, küçük bir derenin aktığı cennet mekan. Elma, kayısı, vişne ağaçlarının sıralandığı, kuşların şarkılarını savurduğu, yeşil, doğa harikası bu bahçenin benim çocukluğumdaki yeri bambaşkadır.

Gulo ile özdeşleşmiştir bu mekan. 1960'lı yıllarda Amerikalılar petrol arama işlemlerini yürütürken, buradaki prefabrik evleri yapmışlardı.

Arama yaptıkları kuyunun kapaklarını kör tıpa ile kilitleyip gitmişlerdi. Şu andaki çalışma masam o yıllardan kalma.

Halam Golu'nun diktiği domatesleri, biberleri, patıcanları yemeklerinde tatmayan yoktu. Kayısı yemeye Fatih, Kemal ve Fuat ile giderken, Gulo anlamasın diye kayıslara "zehir" adını takmış, "zehire gidelim" derdik. Gider, kamımız ağnyıncaya kadar yerdik.

Gulo'nun büyük oğlu, sürekli kitap okurdu. Bizlere Zerguz'un karşı tepelerindeki kayalara

boya ile "İGD" yazdırmıştı. Niçin yazdığımızı bilmez; ama oturup bahçeden o yazıya bakardık. Gulo Hala'nın oğlu doğayı, insanları, okumayı çok sevdi.

Darbeden önce kitaplar çuvala konup derin bir çukura gömülmeye çalışılırken, Gulo "Cenderme hat, zu" demişti, tedirgin ve telaşla. Cenderme gelmiş, oğlunu alıp götürmüştü.

Mezarın başındayız. Sepetlerden şire üzümü ve tandır ekmeği dağıtıldı. Camiden cenazeyi omuzlarda mezarlığa götürürken, kapı eşiklerinden, evlerin toprak damlarından üzgün, donuk bakışları yakalıyorum. Önümüzden tavuklar, kazlar kaçıyor.

Mezarlık, zerguza bakıyor. Gulo'yu sırtı zerguza dönük yatırıyorlar. Bağbozumunda tepelere, onlara bakmak için.

Toprak atılıyor yüzüne, bedenine. Goman Köyü'ne giden çocuklar cenazeden habersiz, eşeklerin terkisinde uzaktan Kürtçe şarkılar çalışıyorlar ovaya. Herkes dönüp bakıyor, "babaları da böyleydi bunların, niç... Niç..." diye homurtular yükseliyor. Sonra birer ikişer dağılıyor köylüler. Hoca kalıyor mı, mı...

Zerguza götürüyor ayaklarım beni. Bahçelere atabilsem bedenimi, rahatlayacağım. Uykusuzum, sıkıntılıyım. Zerguza doğru yollanıyorum yanındakilerle. Virane. Terkedilmişlik havası. Evler bakımsız, taşlar dökülmüş, girişteki tandır yıkılmış. Evlerin pencereleri, naylonlarla örtülmüş. Sessizlik ve kimsesizlik.

Suya gidiyoruz. Her taraf yosun. Berrak su yok. Bahçedeki su kurumuş. Domateslerin yerine buğday ekilmiş. Bahçe tarlaya dönmüş. Sarı ağaç zerguzun simgesine doğru gidiyorum. İnanamıyorum. Yanımda Kemal, Mehmet, Süleyman. Onlara ağacı soruyorum. Göremiyoruz. Sonra sarı ceviz ve dut ağaçlarının kesildiğini anlıyoruz. Elma, kayısı ağaçları yerine çöle dönmüş tarlada sinek vızıltılarını dinliyoruz.

Su yok. Tankerlerle camiden getirilip sulama yapılıyor. Domatesler, biberler, patıcanlar ve çocukluğumun "zehir" kayısılar artık çarşıdan alınıyor. Daha fazla dayanamıyorum, gerisin geriye kaçıyorum, bağbozumunun yapıldığı tepelere, akrabaların yanına gidiyorum. İyi ki Gulo'nun sırtı zerguza dönük yatırılmış, diye iç geçiriyorum...

"memleketimden insan manzaraları"

Gezici Avrupa Filmleri Festivali'nin Diyarbakır ayağını organize eden DÜKAV (Diyarbakır Kültür ve Tanıtma) Vakfı Tiyatro ve Sinema Komitesi Başkanı ve Galeria Sinemaları işletmecisi Mehmet Çetintaş ile festival, sinema ve Diyarbakır kültürel hayatı üzerine söyleştik.

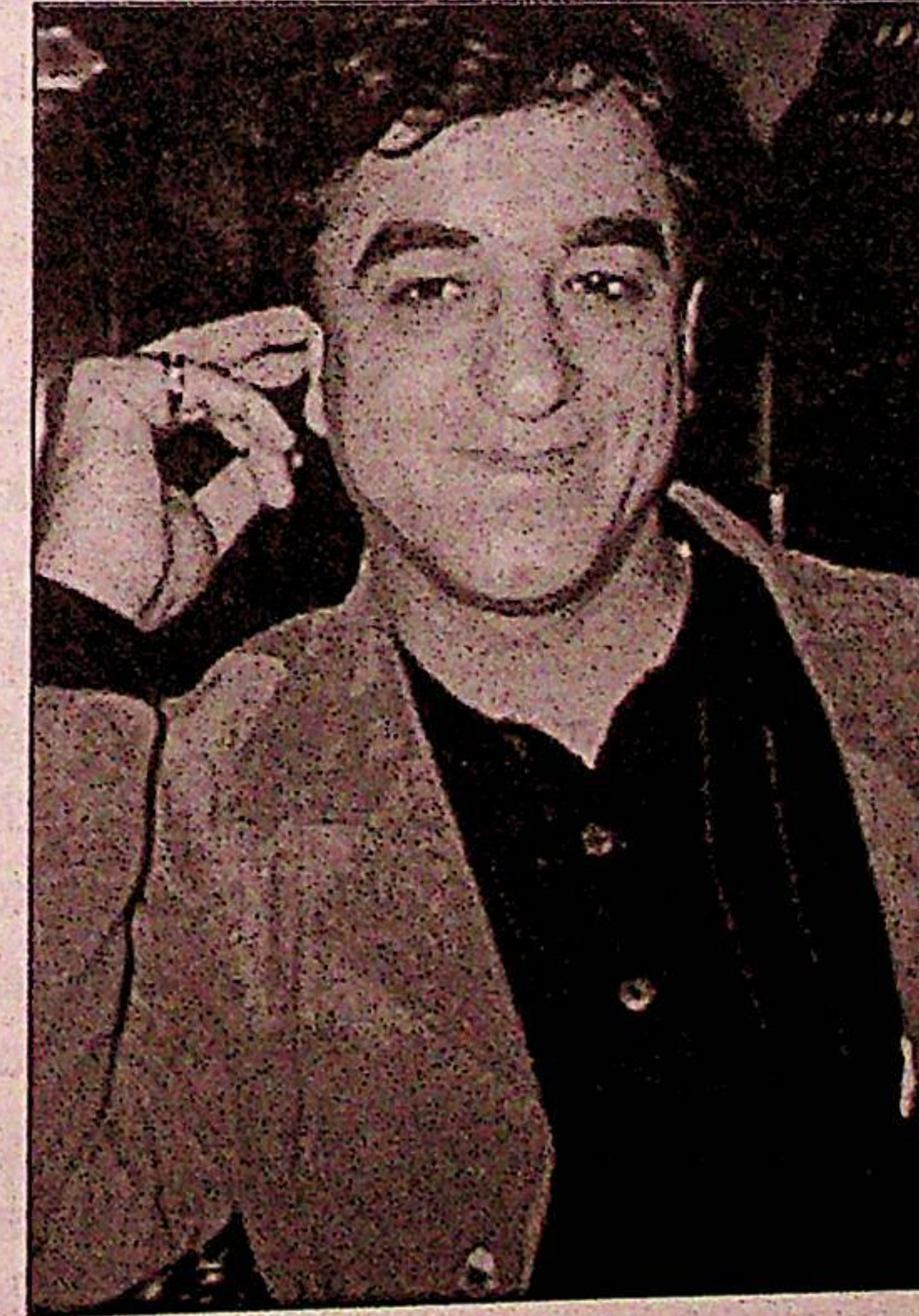
Sinemacılığa nasıl başladınız?

Son yıllarda artan kültürel ve sanatsal aktiviteler açıkça gösteriyor ki, Diyarbakır'ın artık kendini ifade etmeye ihtiyacı var. Kendini ifade etme çabasındaki kent halkı, sinema, tiyatro, edebiyat ve diğer sanat dallarıyla sık sık kucaklaşma imkânı bulamıyor. Eskiden ayda sadece bir film gelen sinemalar vardı. Tiyatro ise neredeyse yoktu. Hele yazan insanlar kendilerini bu şehirde oldukça yalnız hissediyorlardı. Bu yalnızlıktan bir nebze olsun kurtulmak istiyorduk. Ben, daha önceden Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya video kaset dağıtım ve toptan satışı yapan bir esnaftım. Bir gün, bir müşterim alışveriş merkezi olarak tasarlanmış ve yeni yapılmakta olan bir mekan içerisindeki sinema salonu olarak düşünülen bir yerin kiralanacağını söyledi ve benim burayı alıp işletmemi istedi. Kendisini de bu işin içine katmasını istediğim bu müşterimle birlikte Galeria Sinemaları'nı açtık. Yaklaşık iki yıldır sinema salonlarımızla kent kültürümüze hizmet ediyoruz.

Hizmetlerinizden örnekler verebilir misiniz? Ya da nasıl bir sinemacılık anlayışınız var, nasıl bir işletmecisiniz ve sinemalarınızın kentteki diğer sinemalardan farkları nelerdir?

Bir kere biz, kentteki diğer sinema salonlarının sahip olduğu teknolojik imkânlardan daha gelişmiş ve yeni

olan imkânlara sahibiz. İkinci farkımız da yeni oluşumuz. Diğer ve en önemli farkımız da sinemacılıkta ticari çıkarları ikinci plana itmiş olmamızdır. Öncelikle kent kültürüne hizmet için neler yapabileceğimizi düşünürüz. Bizi düşündüren ve kaygı veren en önemli şey budur. Örneğin, neredeyse astarı yüzünden pahalıya gelen organizasyonlara imza attık. İlk olarak Yılmaz Güney'in "Sürü" filminin galasını gerçekleştirdik. Galaya Fatoş Güney, Menders Samancılar, Reis Çelik ve Grup Kızılırmak gibi isimler gelmiş ve kent halkı ile buluşmuşlardı. İkinci olarak Bahman Ghobadi'nin "Sarhoş Atlar Zamanı" adlı filminin galası yapıldı ki, buna da yönetmenin kendisi başta

olmak üzere, asistanı, yazar Oral Çalışlar, Muhsin Kızılkaya, yönetmen Reis Çelik ve Melike Demirağ gelmişti. Bir nevi festival havası yaşatmaya çalıştık bu kente.

Bunlara ek olarak sinema çalışanlarımız ve müşterilerimizle bir aile gibiyiz.

İlerideki hedefleriniz nelerdir?

İlk hedefim Diyarbakır'a bir uluslar

arası ya da en azından ulusal film festivali kazandırmak. Bunu illa ki benim yapmam da gerekmiyor. Buna ön ayak olmak ya da geçeleştirecek olanlara yardımcı olmak istiyorum. Bunun yapılabilmesi için de tabii ki, sinema salonlarına ihtiyaç var. Bu bağlamda Doğu'daki tüm kentlerde en azından bir tane salon olması gerekiyor.

Bir film festivalini organize etme fikri nasıl ortaya çıktı?

Antalya Film Festivali (Altın Portakal)'ne baktığımda, insanların beyaz perdede gördüğü ve normal hayatta çok sık bir araya gelemeceği sanatçılarla bir araya geldiklerini gördüm. Bu etkinlik sayesinde yeni oyuncuların, yönetmenlerin, senaristlerin belki de sinema işletmecilerinin yetişeceği konusunda insan umutlanıyordu. Bu coşkuyu Diyarbakır insanı hiç yaşamamıştı. Onların böylesi bir heyecanı, sadece Diyarbakırspor'un süper lige çıkmasında yaşadıklarını gördüm. Bunu gerçekleştirmek görevini kendimce üstlendim. DÜKAV yönetim kuruluna Gezici Avrupa Filmleri Festivali'nin Diyarbakır ayağını organize etmemiz gerektiğini ileri sürdüm. Benimle aynı fikirde olan kurul, tıpkı yakın dostum ve bu işlerde bana en çok yardımcı dokunan Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Danışmanı ve yazar Şeyhmus Diken gibi her türlü imkanını seferber etme kararı aldı. Böylece girişimlerimiz başladı ve 1-7 Kasım 2001 tarihleri arasında festival konuğumuz olacak. Ayrıca bu organizasyonda il valiliğimizin de katkılarının olduğunu belirtmek istiyorum. Festival kapsamında bir de Zeki Demirkubuz, Atif Yılmaz, Atilla Dorsay, Alin Taşçıyan, Mehmet Açar ve Işıl Özgentürk'ün katılacağı "Diyarbakır Film Festivali'ne Doğru" adlı bir panel düzenleyeceğiz. Herkesi her zaman sinemaya bekliyoruz. İyi seyirler...

ayraç

Süleyman Müfit

Künye:
İLK ÇAĞ MATERYALİZMİ
George COGNIOT
Çeviren: Sevim Belli
Sarmal Yay. / Kasım 1992 - 2. bası / s:144

"İdealizm ve Materyalizm", "Din ve Bilim" arasındaki ilişkide, siz neredesiniz? Takvimler 2000'i gösterirken siz hangi yüzyılı yaşamaktasınız?

Cogniot, eski Yunan felsefi tezlerinin Batı üniversitelerinde bile basitçe "idealizme" indirgenerek sunulmasına bir tepki olarak ders kitabı olması amacıyla bu çalışmayı kaleme almış. Lukretius'a kadar incelemiş gözüktüğü bu dönem içinde aslında yüzyılımızın felsefecilerine ilişkin göndermeler ve alıntılar da olmasıyla, neredeyse kısa bir felsefe tarihi çalışması oluşturmuş. Konu hakkında başlangıç düzeyinde bilgilenme isteyenlere çok detay aramaları koşuluyla yeterli gelecek bir çalışma bence.

Marksist bakış açısından yapılan tarihsel yeniden gözden geçirim ve nitelendirme çalışması, kitap bütünü göze alınınca, marksizmin kaynaklarının ve hazırlayıcılarının, Ön Asya kökenli eski Yunan filozoflarınca adım adım oluşturulduğunu gösterme çabasında. Ama Marks'a sempati, bu doğal diyalektiğe bilmeden gölge düşürmüş, çünkü şöyle bir sözü var yazarın s.9'da: "...Marks, ilerlemiş insanlığın o zaman kadar ortaya atmış olduğu sorunlara cevap vermek dehasını göstermiştir. Marks'ın doktrini, felsefenin, ekonomi - politığın ve sosyalizmin en ulu temsilcilerinin doktrinlerinin doğrudan doğruya ve aralıksız devamı olarak doğdu." Gerçekte, bir şeyi ilk kez formüle edip söylemekle, bir şeyi hiç yoktan düşünüp ortaya koymak farklı şeylerdir. Yani vurguladığımız gibi, "deha" diyerek ilk kez düşünmüş görüntüsü verildikten sonra, "aralıksız devamı olarak doğdu" demek, içerdiği çe-

lişkiyle kişisel sempatiyi gösteriyor ama, çalışmanın bütünü keskinlikle değersiz kılmıyor. Bence de Marks, ne diyalektiği, ne de materyalizmi, çoğunun sandığı gibi ilk kez ortaya koyan değildi. Ama insanlığın ulaşabildiği en üst formülasyonu ortaya koyandı. Bu çalışma da, bu formülasyonun Marks tarafından dile getirilişine kadar olan büyük insanlık yürüyüşünde (her ne kadar eski Hint, Doğu, Mezopotamya ve Mısır uygarlıklarının etkisini küçümseyerek geçmiş ve çok kısacık değerlendirmeler nedeniyle, her şeyin başının eski yunanlılar olduğu yanlışını bu sosyalist yazar da istemeden paylaşmışsa da), esas olarak Thales ve Lucretius arası dönemi incelemeye almış.

Engels ve Lenin tarafından o döneme ilişkin çalışmalarından yapılan alıntılarla da aslında bu baba marksistlerin, tarihteki diyalektik hazırlığı nasıl fark ettiklerini göstermiş.

Platon, Aristo gibi idealistlerin karşısında Anaksagoras, Heraklitos, Empedokles gibi ilk solaklar sayılmasa da ilk materyalistler veya diyalektikçiler sayılacak insanların kısa kısa karşılaştırmaları -doyurucu bilgiler eşliğinde verilemeye de- tarih bilgilerimizin, yorumlamalarda nasıl farklı kutuplara çekilebileceğini gösteriyor. Altı yıl aradan sonra yeniden okuduğum bu kitabı, zamanımızda vakti yok okurlar için daha da değerli buldum. Bunda biraz da postmodernizmin öz'ü boşaltan, ambalaja önem veren yüzünün çağımız okurunda yarattığı okumama baskısına karşı kısıllığıyla bir çırpıda okunabilme kolaylığı da etken oldu..

Materyalizm, elbette tarihsel süreç içinde gelişim gösteren her şey gibi, bir çocukluk dönemi yaşadı. Cogniot, bu çocukluk dönemini incelerken çocukları küçümsemeyen, azarlamadan onları anlamaya çalışıyor. İnsan aklının gözlemden yola çıkarak, doğadaki mütahiş dengenin tanrısal bir keyfiyetle de-

ğil kendi dengesiyle oluştuğunu anlamasıyla bütün bir insanlık elbetteki hemen akıllanmış olmadı. Materyalizmin duru yapısından ilk ışıkları saçan feylesoflardan binlerce yıl sonra bile hala onların vardığı sonuçlara varamayan ama dünyayı etkileyen nice çağdaşımız felsefeci ve düşünürler oldu. Cogniot, bunu az sayıda karşılaştırmalar yaparak vermeye çalışırken idealistleri eleştirmeyi biraz da çağdaş materyalist yazarlara ve düşünürlere atıfta bulunarak yapmış.

Kitap, çok sayıda eski feylesoflara dokunup geçiyorsa da temel olarak üç eski düşünür için kaleme alınmış: Demokritos, Epiküros ve hakkında az şey bildiğimiz ama çok şey borçlu olduğumuz Lukretius. Her üç düşün adamı hakkında açıklamalar yapılırken yaşadıkları dönemin çerçevesi de verilerek anlamlandırma sağlanmaya çalışılmış.

Günümüzdeki demokrasi savunuculuğunun şeriatçı ve numaratorlere kaldığını ve "hoşgörü" söylemleriyle yarın oluşacak "horgörü" tasarılarını şimdiden hissetmezsek, sürecin neresinde olduğumuzu bilemeyiz. Yıl, 2000, ama idealist kafa karıştırıcı Aristo kadar bile olamayan sözde bilim adamlarının çoğaldığı, bilimin gelişip cehaletin arttığı bir zamanı yaşıyoruz. Çok sayıda tanrının ortada dolaştığı binlerce yıl öncesinde de tanrı diye tapınan putlara karşı çıkan ve din ile bilimi ayırmıyan o eski düşünürler, her tanrı değişikliği savaşlarında haklı olduklarını tarih karşısında ispat ettiler. Ama günümüzde bilimi ve dini (tabi bu karışımaya siyaseti de) karıştıranlar beni şaşırtıyor; teknoloji geliştikçe insan aklının rasyonelliği ne oluyor?

İnsanlık, aklını hala aynı ırmakta iki kez yıkamanın peşinde mi acaba, Heraklitos dedeye rağmen? Ya siz?

GILGAMES

GILGAMES KİTAP EVİ & CAFE

Adres: Ofis PTT (Şair Sırrı Hanım) Cad. Dicle Sok. Artukoğlu Apt. Altı No: 10/B
OFİS / DİYARBAKIR TEL: 0.412.223 38 42 FAX: 0.412.223 97 05

AKSAN KÜLTÜR-SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ
A B O N E F O R M U

Ad Soyad :
Adres :
..... Posta Kodu :
Semt : Fax:
Telefon :
e-mail :@.....

Aksan Kültür-Sanat-Edebiyat Dergisi'ne 6 Aylık(10.000.000 TL.) 1 Yıllık (20.000.000 TL.) Abone Olmak İstiyorum.

Size uygun seçeneğe karşılık gelen tutarın Nurullah Kaya adına 1275070 numaralı posta çeki hesabına yatırıldıktan sonra posta çeki alındısının aslının veya fotokopisinin dergimize ulaştırılması gerekmektedir. dergimize www.aksandergisi.8m.net adresinden de abone olabilirsiniz. Aboneler, dergiye ve postaya gelen zamlardan etkilenmeyecektir!

ALAGEVİK ET LOKANTASI

☎ 235 09 99 - 236 09 99

ADRES : Mevlana Halit Mah. Hatboyu Öğretmenler Cad.
Seda Yapı Koop. A Blok Altı No : 56 Bağlar DİYARBAKIR

Öğrencilere ve AKSAN Dergisi Okurlarına %20 İndirim Yapılır.

DEMİR EMLAK

İNŞ. TİC. LTD. ŞTİ.

*Daire-Dükkan-Araç-Arazi Alım
Satım ve Kiralama İşleri*

Merkez : Ofis Biniciler Cad. Sayar Apt. Kat: 1 No: 4 DİYARBAKIR
Tel : 0 412 221 34 52
Sabit : Şahinli Cad. Yibek 4 Apt. DİYARBAKIR
Tel : 0 412 224 24 07
Tel : 0 412 228 09 45
Fax :

Teknolojiyi Bizlerle Yaşayın.

- ▼ Çevreli Teknik Servis
- ▼ İhtiyaç Çözümleri
- ▼ İnteraktif Çözümler
- ▼ İnteraktif Çözümler
- ▼ İnteraktif Çözümler
- ▼ İnteraktif Çözümler

Ofis Camii Sok. Kara Amid Apt. Kat:1
No : 6 DİYARBAKIR
Tel Fax : 0 412 221 08 86

Merkez : Kıbrıs Cad. No: 28/A DİYARBAKIR
Tel : 0 412 224 02 02 (Pbx)
Otogar : 0 412 237 35 21 (Pbx)
Ofis : 0 412 228 81 60
İstanbul (Esenler) : 0 212 658 22 21 - 658 17 21

Türkiye'nin Her Yerinden

444 21 21

DOĞAN KEBAP SALONU

Mahmut DOĞAN

evlere & işyerlerine servis yapılır

Tel : 0.412.251.53.91

Adres : Urfa Yolu Üzeri Hal Kavağı Ercan Apt. Altı DİYARBAKIR

GRAND ÇİSEM RESTAURANT

*Türk-Fransız-İtalyan
Mutfaklarının seçkin yemekleri
deniz ürünleri*

Ve yeni kadrosuyla hizmetinizdeyiz.

Grup Yemeklerinde İsteğinize Özel Menü Hazırlar
Adres : Valilik Arkası Lise Cad. Alpay Apt. Altı DİYARBAKIR

AKSAN Dergisi Okurlarına %10 İndirim Yapılır.

ANTALYA VETERİNER KLİNİĞİ

Small Animal Clinic

Med.Vet. M. M. SAYGILI Cep Tel : 0 532 276 97 16

Med.Vet. Safer KÜÇÜKER Cep Tel : 0 533 426 08 03

Med.Vet. M. M. UYGAN Cep Tel : 0 542 236 93 12

Adres : Bahçelievler Teomanpaşa Cad.138. Sok. Tere
Apt. Altı No: 19/A ANTALYA
Klinik Tel : 0 242. 247 61 40 Fax : 0 242. 242 13 97

24 Saat Hizmetinizdeyiz.

Chat AUC1

- ▼ Saat
- ▼ Takvim
- ▼ Küllük
- ▼ Kalem
- ▼ Anahtarlık
- ▼ Ajanda
- ▼ Fihrist
- ▼ Masa Sümeri
- ▼ Oto Kokuluk
- ▼ Toz Bezi
- ▼ Güneşlik
- ▼ Kutu Mendil
- ▼ Şapka
- ▼ T-Shirt

Tel : 0.412.223.46.20 Cep:0.542.556.19.41
Adres : Vilayet Cad Yenişehir Belediyesi Cıvanı Ünal Apt.
Kat: 1 No:2 DİYARBAKIR

VENA JEANS

Sıklığın Adresi

Adres : Selladdin-i Eyyubi Yeraltı Çarşısı No : 55
Dağkapı / DİYARBAKIR
Tel : 0 412 228 07 90

PALMIYE

(TUKAN BURGER)

Adres : Tukan City Alışveriş Merkezi Marco Polo
Karşısı (Gegenüber Marco Polo)
Çamyuva KEMER/ANTALYA
Tel : 0.242. 824 50 69 Cep : 0 532 466 58 21

SINEMA GALLERIA DİYARBAKIR

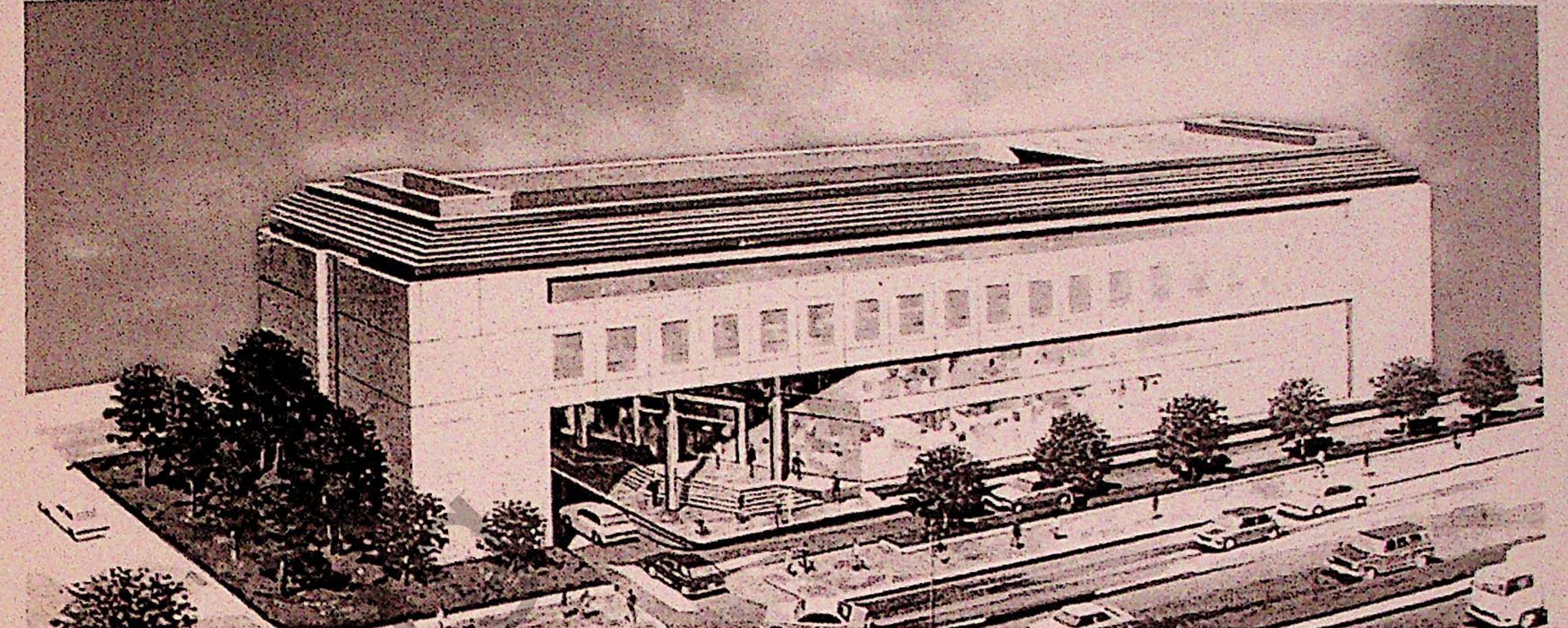
Adres :
Diyar Galeria İş Merkezi Elazığ Cad. DİYARBAKIR
Tel :
0.412.221.60.67 - 0.412.222.58.52
Fax :
0.412.223.19.32

ASUR AJANS

Kitap	Vizyonları
Gazete	El İlanları
Dergi	Takvim
Broşür	Promosyon
Logo Tasarımı	Ürünleri
Market	Web Tasarımı

**1000 Adet Kartvizit
35 Milyon**

✓ 30 Gr Kağıt Kağıda Baskı
✓ Özel Arkalı Seçilen Kağıtlara
✓ Tamamı Renkli
✓ İstediğiniz Özel İşlet
✓ Dijital Fotoğraf Çekimi
(Çevresel)

Diyarbakır esnafı bazen yavaş bazen hızlı yeni bir toplum, yeni bir düzen oluşturmak için hareketlenmek zorundadır. Tarihinin hemen hemen her dönemine damgasını vurmuş, ticaretin merkezi; sanatın, kültürün ve medeniyetin odağı olan, demokrasiyi en mükemmel şekilde içine sindiren, doğruluğuyla ve dürüstlüğüyle ön plana çıkan Diyarbakır'ımız maalesef sanayinin oluşmamasından dolayı her geçen gün huzursuzluğa, yoksulluğa, sefaletle sürüklenmektedir.

Artan nüfusun yanında, yaşanan göç, sanayileşmenin oluşmaması, yaşanan ekonomik sıkıntılara sürekli krizlerin eklenmesi, işsizliğin her geçen gün artması, her köşe başında adeta mantık üretmeyen kahvehane fabrikalarının çoğalması, var olan iç sermayenin sanayileşmeyi dışarıda oluşturmaya çalışması, yalnızca Diyarbakır içinde apartman katları dikmekle Diyarbakır ticaretine katkıda bulunacağını zanneden işadamları, bunların yanı sıra Diyarbakır dışı sermayenin üretime katkıda bulunacak yatırımlardan ziyade adeta yok denecek kadar kendi esnaf, memur, işçi, emekli ve çiftçisinin parasıyla bir kısır döngü içinde bulunan ticaretini baltalamakta ve sömürüsünü devam ettirmek için de var olan Hiper ve Grosmarketlerini daha da büyütürken halkın kendi öz kaynağı olan Ticaretteki parasını bir hortum gibi çekerek batıdaki merkezlerine kaydırmakta, kısıtlı pazar içinde dönüşmemesine neden olmaktadır.

Dünya'da ve Türkiye'de pazar payı en yüksek sektörlerden biri Marketçilik olduğundan ve Diyarbakır'da da diğer büyük şehirlerde olduğu gibi Hiper ve Grosmarket enflasyonu olmadığından şimdiki ulusal kuruluşların yanı sıra diğer Hiper ve Grosmarketler Diyarbakır'a akın edecek, pastanın dilimlerinden faydalanmak isteyecek ve VAHİM BİR SOSYAL OLGU haline getireceklerdir. Bu olgudan Diyarbakır'daki kamu kuruluşları da nasibini aldığı gibi almaya da devam edecek, vergiler ve fonlar merkezlerinin bulunduğu illere kayacaktır.

Toplum olarak o kadar büyük ve gereksiz ekonomik acılardan geçtik ki, bir ümit bile bizi sevindirmeye yetiyor. Elbette yaşayarak; varlığımızı diri, moralimizi yüksek tutarak hedeflere ulaşabiliriz. Yüreğimizdeki sevgi ve gözlerimizdeki ışık, rüyalarımızın görkemli hamlelerini neden bize göstermesin? Diyarbakır'da bir çok insanın küçük de olsa bir birikimi muhakkak vardır, ama bu küçük birikimler ne Diyarbakır ekonomisine katkı sağlıyor ne de üretim ve iş olanağı sağlayabilecek bir yatırıma dönüşüyor.

Suçlu aramak kimseye fayda sağlamaz, önemli olan sorunlara uygun çözüm bulmaktır. Elbette ki, bu sıkıntının bir çözümü olmalıydı ve elbette ki Diyarbakır halkının büyüklüğünü bir kez daha kanıtlanması için fırsat doğacaktı. Önce yüreklerimiz birleşti, şimdi ellerimiz; sonra da küçük gördüğümüz birikimlerimiz. Bizler Diyarbakır halkı ve esnafı olarak yepyeni bir oluşum başlatıyoruz tecrübe ve deneyimlerimizi kurumsallaşmış bir hipermarket üzerinde yoğunlaştırarak Diyarbakır halkına ve esnafına ilk hizmeti verebilmek amacıyla esnaf ve çeşitli meslek gruplarına ait değerli ve dürüst insanlarla bir araya gelerek DİMPAŞ'ı oluşturduk.

Sizlere daha çok faydalı olmak ve geleceğin Diyarbakır'ını yaratmak, ticaretine yepyeni bir yön vermek için sizleri de aramızda görmek istiyoruz. Küçük birikimlerinizi yatırımlara dönüştürmek sizin elinizde. Birlikten güç doğar, bu gücü Diyarbakır'ımızda kullanalım.

Diyarbakır'ın merkezi yerinde 3000 m² kapalı alan, otopark ve iki katlı olarak yapmayı planladığımız HİPERMARKET gıdanın yanı sıra Cafe, Fast Food, Oyun Dünyası, Mobilya, Beyaz Eşya ve Tekstil olarak hizmet verecektir.

AYRINTILI BİLGİ İÇİN

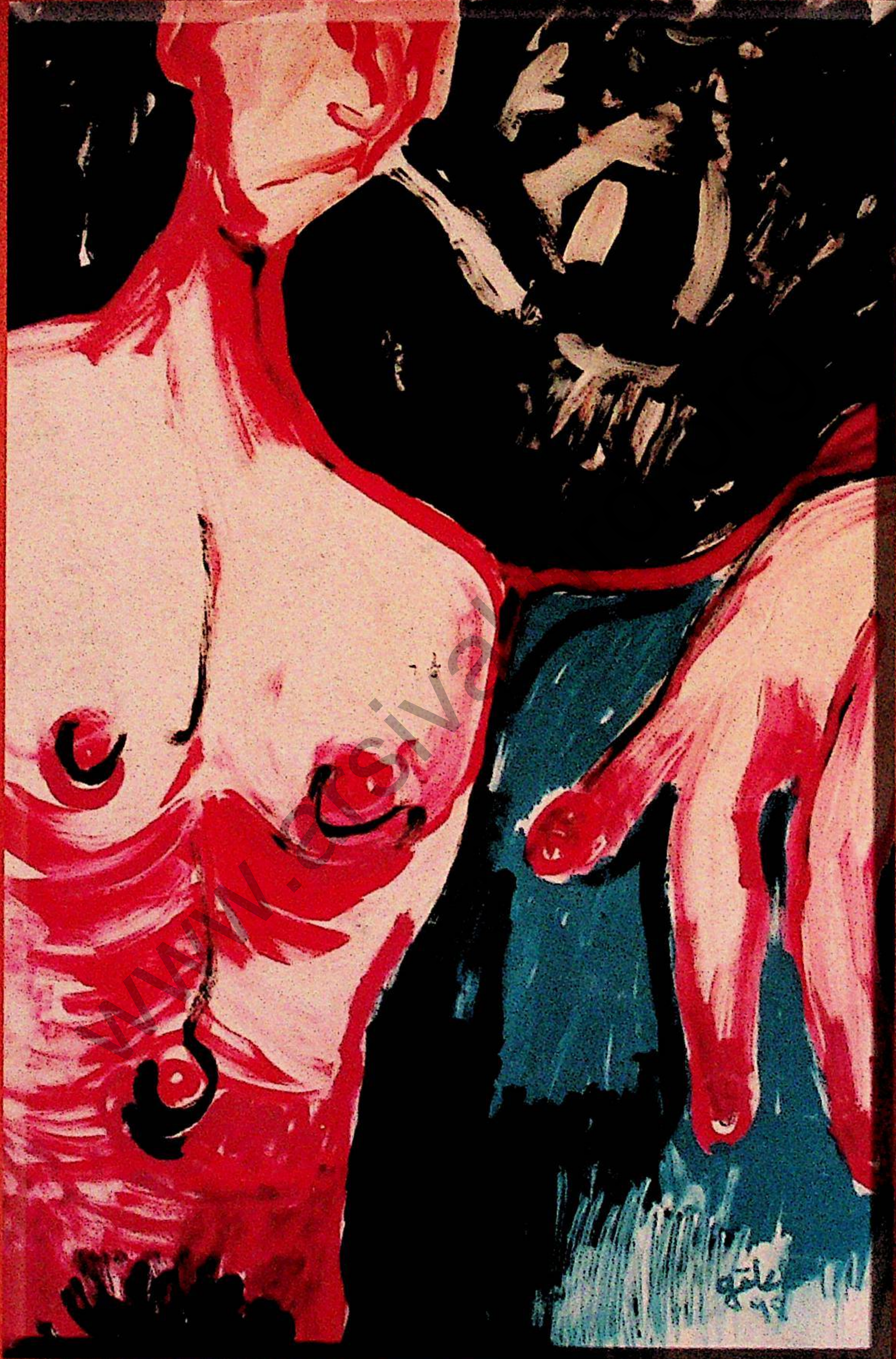
DİYARBAKIR İHTİYAÇ MADDELERİ PAZARLAMA ANONİM ŞİRKETİ

Ofis Kışla Sok. Aşıyan Apt Kat: 1/2 Tel: 0.412. 224 00 49 - 224 01 00 DİYARBAKIR

*katkılarından dolayı
teşekkür ederiz.*

AKSAN

www.gokhandentiz.com.net

Gülhan DEVECİ, Fajit Üzümüne Mülîk - Guaj Boya 100x70 cm